

Lai slapji dibeni!

Aidā, no kalna! Svētdien Balkanos vienlaikus ar Ģimeņu sporta dienu notika arī Šķilbēnu pagasta pārvaldes balvas izcīņas sacensības distanču slēpošanā.

Edgars Gabranovs

Svētdien kultūras centrs "Rekova" pirmo reizi dabas parkā "Balkani kalni" organizēja Ģimeņu sporta dienu, kurā valdija jautrība un neizpalika ziemīgas un sportiskas aktivitātes. Balkanos sastaptā Balvu pamatskolas 2.a klases skolotāja Kristīne Jermacāne atklāja, ka šurp atbraukusi kopā ar skolēniem un viņu vecākiem. "Pērn un šogad visi gadalaiki ir kā pasaku grāmatās aprakstīti, tāpēc grēks būtu neizbaudīt arī ziemas priekus!" sprieda viņa.

Lūgta atklāt, kā motivējusi bērnus ar vecākiem doties uz kalnu, K.Jermacāne atzina, ka šādā izbraucienā devās pirmo reizi: "Vecāki bija atsaucīgi, tāpēc atliek vien novēlēt gan maziem, gan lieliem sarkanus vaigus un slapjus dibenus." Skolotājai piekrita kultūras centra "Rekova" vadītāja Kristīna Lapsa, kura uzsvēra, ka Rekovas pusē, kur ir tāda skaista vieta kā Balkanu parks, gribējās noorganizēt pasākumu, kurā varētu kopā atpūsties dažādu vecumu cilvēki: "Sadarbībā ar Viņu Kuļšu nolēmām, ka laiks rīkoties. Turklāt laiks ir fantastisks, neskatoties uz plus diviem grādiem. Visus interesentus šodien aicināsim piedalīties piecās

disciplīnās: "Velc", "Trāpi", "Domā", "Dari" un "Šļūc". Uzskatu, ka Ģimeņu sporta dienas jāriko regulāri un ar lielāku vērienu gan pagastu, gan novadu, gan starpnovadu līmenī. Piedalīties var visi: gan tie, kuri velk; gan tie, kurus velk. Ja Dievs dos labu laiku, vēl var paspēt noorganizēt šādus pasākumus otrreiz, pat trešoreiz."

Kā pirmā sportiskajām aktivitātēm reģistrējās komanda ar savdabīgu nosaukumu "Kašķītes". Skaidrīte Bankova ar meitu Sindiju Saidi no Balviem lūgtas atklāt, kāpēc izvēlējušās šādu nosaukumu, atjokoja, ka bieži kašķējas. Zīmīgi, ka jau pēc mirkļa komandai mainījās nosaukumus uz "Kašķīši", jo Skaidrītei ar Sindiju piedāvājās Inga Kokoreviča ar dēlu Kristeru Brenču. Viņi uzsvēra, ka kopā būšanas pasākumi ir ļoti nepieciešami, jo, pirmkārt, tie sniedz jaunas emocijas, otrkārt, mudina iziet no savas komforta zonas. Arī "Kašķīši" sev un pretiniekiem vēlēja slapjus dibenus. Savukārt Tatjana Markeviča, kura startēja kopā ar bērniem Aināru (19 gadi), Jolantu (17 gadi), Ņikitu (16 gadi) un Kirilu (2 gadi), apgalvoja, ka piedalās jebkurās sacensībās, kurās var pabūt kopā ar bērniem. "Mēs citiem rādām piemēru," paskaidroja Tatjana.

Nākamajā
adugunī

● **Ja ir ideja, atrodas arī nauda**
Pašvaldības atbalsts jaunajiem uzņēmējiem

● **Gan torti izceps, gan krāsni uzmūrēs**
Sava pagasta patriots – Reinis Apars

Saņem Pateicības rakstu

Izvērtējot Latvijas pedagogu ieguldījumu holokausta izglītībā, pētniecībā un atcerē, Izglītības un zinātnes ministrija piešķir Pateicības rakstus vairākiem Latvijas skolu skolotājiem, tostarp arī Tilžas vidusskolas skolotājai Ainaī Rakstiņai. 29.janvārī Pateicības rakstu A.Rakstiņai pasniedza Izraēlas vēstniece Latvijā. Skolotāja pētījusi holokaustu Tilžas pagastā un Ziemeļlatgalē. Patlaban skolotājas skolēni ar asarām acis lasa Frīdas Mihelsones atmiņas "Es izdzīvoju Rumbulā".

Andris balso 'pret'

Atgādinām, ka 31.janvārī Saeimā darbu uzsāka Andris Kazinovskis. Turpmāk viņš strādās divās - Valsts pārvaldes un pašvaldību, kā arī Ilgtspējas attīstības - komisijās. Mūspuses deputāts balsoja 'pret' likumprojekta grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" nodošanai komisijām, kas paredzēja neapliekamo

Īsziņas

minimumu no 3960 eiro gadā paaugstināt līdz 6000 eiro gadā.

Aicina ziņot

Valsts kontrole aicina iedzīvotājus ziņot par, viņuprāt, nevēlamajiem objektiem pašvaldībās – par sporta būvēm, kultūras centriem, izglītības iestādēm, rekonstruētiem ceļu posmiem un citiem objektiem, kuros ieguldīti lieli finanšu resursi, bet kuru lietderība un ilgtspēja jau sākotnēji ir bijusi apšaubāma.

Lauku labumu tirdziņš Balvos

9.februārī Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu tirdziņš, kurā varēs iegādāties dažādus lauku labumus un amatniecības izstrādājumus no zemniekiem, mājražotājiem un amatniekiem.

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Par jaunizveidoto valdību un tās ministriem var spriest un diskutēt daudz. Viena ministre sola paaugstināt algas un pensijas, tanī pašā laikā nepaskaidrojot, kur šim nolūkam ņems līdzekļus. Citi aprunā viens otru aiz muguras, vēl kāds izveido sev jaunu ministra amatu. Toties neviens, kurš seko Saeimas deputātu izdarībām, nevar teikt, ka ir garlaicīgi. Un šķiet - kļūs aizvien interesantāk. Taču viena lieta, kas personīgi mani uztrauc, ir vadošo ešelonu vēlme kārtējo reizi pārdalīt varu novados, jo tieši tā es nosauktu ieceri veikt jaunu pašvaldību reformu. Protams, neesmu politiķe, laikam tādēļ nekādi nevaru saprast, kādā veidā mūsu, vienkāršo pilsoņu un nepilsoņu dzīvi, uzlabos šī kārtējā administratīvā teritorijas pārdalīšana?! Vai tā palīdzēs attīstīt rūpniecību, radīt jaunas darbavietas, varbūt uzlabos medicīnisko aprūpi vai palīdzēs paaugstināt pensijas? Vienu gan zinu pavisam droši – šai reformai atkal iztērēs jūsu un manis maksātos nodokļus, atņemot tos medicīnai, izglītībai un citām nozarēm, kam tā tik ļoti nepieciešama. Taču visjaunākais, ka briesmīgā kārtējā novadu reforma ir tikai viens neliels mūsu visu kopīgi sarūpētā valsts budžeta nesaimnieciskas tērēšanas piemērs...

Latvijā

Baltinavas novads aktīvi aizņemas no valsts kases. Mūsu valstī parādi jeb saistības pret Valsts kasi ir katrai no 119 pašvaldībām. Pašlaik kopējā pašvaldību aizņēmumu summa Valsts kasē pārsniedz 1 miljardu eiro. Latgalē vislielākās summas ir aizņēmušās lielākās reģiona pilsētas - Daugavpils un Rēzekne. Taču novadu attīstībai aizņēmumus aktīvi ņem arī nelielās pašvaldības, viens no sava veida rekordistiem - vismazāk apdzīvotais Baltinavas novads, kura aizņēmumu limits 2018. gadā tuvojas atļautajiem griestiem. Pašlaik novada parāds Valsts kasei par realizētajiem 13 projektiem ir 569 tūkstoši eiro. Tas sasniedz 14,4% no pašvaldības budžeta. Baltinavas novadā dzīvo ap 1100 iedzīvotāju. Novada budžets ir 1810 000 eiro, un dotācijas ir 35% no novada budžeta.

Valsts vides dienesta ģenerāldirektore Inga Koļegova atstāj amatu. Otrdien Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce un Valsts vides dienesta ģenerāldirektore Inga Koļegova vienojušies par dienesta vadītājas darba attiecību pārtraukšanu. Tikšanās laikā ministrs un ģenerāldirektore vienojās par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu ar šā gada 29. janvāri.

Slimo liellopu gaļa no Polijas nonākusi ēdināšanas uzņēmumā "Lido". Slimo liellopu gaļa no Polijas nelielā apmērā nonākusi ēdināšanas uzņēmumā "Lido", aģentūrai LETA pastāstīja Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) Sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Ilze Meistere. "Lido" saņēmis kopumā 27 kilogramus liellopu gaļas, tostarp deviņi kilogrami minētās liellopu gaļas joprojām ir uzņēmuma noliktavā. Meistere atzīmēja, ka "Lido" būs jāiznīcina attiecīgā gaļa, kas atrodas uzņēmuma noliktavā, bet par sabiedriskajai ēdināšanai nosūtīto gaļu vēl tiek veikta pārbaude, kuras laikā PVD inspektori skaidro, vai izejviela jau ir izmantota ēdienu gatavošanā. Vienlaikus Meistere teica, ka gaļas lietošana uzturā nav bīstama veselībai, ja tā ir termiski apstrādāta.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbinieki spiesti brīst pa piesnigušu mežu. Trešdien vēlā pēcpusdienā Vidzemes Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) darbiniekiem bija jābrien divi kilometri pa piesnigušu mežu, lai nokļūtu pie pacienta, jo izsaukuma vieta atradās dziļos laukos, teju meža vidū. Ar operatīvo auto līdz viensētai nebija iespējams nokļūt, jo ceļš bija piesnidzis. Vienīgais veids, kā nokļūt līdz pacientam, bija mērot divus kilometrus kājām, nesot līdzī ap 20 kilogramu smagu ekipējumu, kas paredzēts dzīvības glābšanai. Sniegs bija dziļš, brigādei ceļu aizšķērsoja nokrituši koki un nācās pāriet arī nelielu upīti. Neskatoties uz šķēršļiem, brigāde veiksmīgi varēja palīdzēt pacientam. (Ziņas no portāliem www.lsm.lv un www.tvnet.lv)

Klāt februāris – Sveču mēnesis

Sveču darbnīca Baltinavā

Foto - A.Kirsanovs

Svece – siltuma un gaismas simbols. Jau senenās dienās mūsu senči Sveču dienu gaidīja kā jauku, gaišu dienu, kā svētkus. Ar lielu aizrautību un entuziasmu sveču liešanas atbildīgajam darbiņam pieķērās arī bērni Baltinavā. Turklāt viņi parūpējās arī par izlieto sveču izdekorēšanu. Attēlā no kreisās puses – Andis Ločmelis, Rihards Kokorevičs, Viktorija Oļņova, Kristaps Kašs un Dāvis Voicišs.

Artūrs Ločmelis

Jau tradicionāli februāris Latvijā ir Sveču mēnesis, bet 2.februāris – Sveču diena. Arī mūsu senči jau daudz gadu desmitu senā vēsturē zinājuši un piekopusi sveču liešanas un dedzināšanas tradīcijas. Tās joprojām dzīvas un tiek nodotas no paaudzes paaudzē arī daudzviet mūsupusē. Aizvadītajā piektdienā sveču darbnīca notika arī Baltinavas kultūras namā, kur kuplā pulkā pulcējās sākumskolas un pirmsskolas izglītības iestādes bērni, viņu audzinātājas un citi interesenti.

Baltinavas kultūras nama vadītāja INTA KRAKOPA priecājas, ka sveču darbnīca ir lieliska iespēja bērniem nodoties praktisku iemaņu apgūšanā un gūt gandarījumu, redzot sava darba augļus – skaisti izlietas un dekorētas sveces. Bērnu rokām lieta svece ir arī skaista dāvana viņu vecākiem. Savukārt viena no sveču liešanas pieredzes bagātākajām meistarēm, kura aktīvi darbojās arī sveču darbnīcā, bija INGRĪDA BLEIDELE. Interesanti, ka viņas vectēvs un tēvs bija bitenieki, arī vīrs ir bitenieks. Tādēļ, kā stāsta Ingrīda, arī viņa pati nepārtraukti ir kaut kur pa vidu biškopības procesā. Jautāta, cik sveces dzīves laikā jau izlējusi, Ingrīda spriež, ka to skaits droši vien ir tuvu simtam. "Savulaik, kad nopirkām formiņas sveču liešanai, bija liels azarts – sveces lējām, cik nu uziet! Lai to netrūktu gan Ziemassvētkos un Jaunajā gadā, sveces lējām visu decembra nogali, to darīt turpinājām arī visu janvāri. Izlietās sveces sūtījām arī pa pastu radniekiem, draugiem un paziņām. Piemēram, savulaik sveci nosūtīju savai bijušajai klasesbiedrenei uz Alsungu Kurzemē. Kad svece nonāca pie savas jaunās īpašnieces, viņa man piezvanīja un teica: "Ingrīda! Tagad sēžu, dedzinu sveci un domāju par Tevi un Latgali!" Ir patiešām liels prieks, kad mājas stūrīti rotā paša rokām lietās sveces. Turklāt sveču liešana nav business. Tas viss ir sirdspriekam!" priecīga par sveču liešanas procesā gūto gandarījumu ir Ingrīda.

Viņa ar sveču darbnīcas dalībniekiem dalījās arī kādā jaukā un nesen piedzīvotā stāstā no dzīves. "Pagājušajā ceturtdienā vīrs atbrauca mājup no būvniecības materiālu veikala un atveda dēlam smilšpapīru. Bērns bija sajūsmā un todien teica, ka nu šodien beidzot ir laimīgs – viņš varēs darboties ar smilšpapīru un paveikt to, ko iecerējis. Savukārt es tajā pašā dienā kādai meitenei, kura sestdien devās uz Angliju, izlēju vairākas sveces – gan lielākas, gan mazākas. Kad tās bija gatavas, sveces saliku četrkantainā iepakojumā.

Foto - A.Kirsanovs

Arī svecēm nepieciešams atvēsināties. Pirms vaska liešanas formiņas un sveču tālākas izgatavošanas vasku vispirms nepieciešams izkausēt. Par to parūpējās Baltinavas kultūras nama vadītāja Inta Krakopa. Savukārt Inese Antonova (attēlā) un citi sveču darbnīcas dalībnieki steidza paveikt vienu no pēdējiem sveču liešanas darbiņiem – tās uz laiciņu novietoja ārā, lai sveces atdziest un sastingst.

Man pašai sveces šķita tik ļoti skaistas! Pēc kāda laiciņa mājās atbrauca arī mani ģimenes vīriņi. Devos viņiem parādīt paplātīti ar izlietajām svecēm un teicu, ka nu šodien arī es esmu laimīga – izlēju skaistas sveces un cilvēkam labu darbu izdarīju. Kad vakarā atbrauca meitene, kurai bija domātas šīs sveces, un tās ieraudzīja, viņa bija tik ļoti priecīga un sajūsmīgā! Tas ir stāsts par to, ka dzīvē, lai būtu laimīgs, nemaz nevajag daudz. Tādēļ novēlu ikvienam mazu laimīti un prieku par svecīti!" Sveču mēnesi katram vēl Ingrīda.

✓
"Ikvienam mazu laimīti un prieku par svecīti!"

Piedalās starptautiskajā tūrisma izstādē Rīgā

Arī ziemā jāiet ārā un jāpriecājas

Maruta Sprudzāne

Trīs dienas – no 1. līdz 3. februārim Rīgā, Ķīpsalā, notika starptautiskā tūrisma izstāde “Balttour 2019”. Tajā jau tradicionāli izvietots arī Latgales reģiona stands, kas piedāvāja Ziemeļlatgales piecu novadu tūrisma karti. Ar ko īpašs šogad jaunais piedāvājums, aicinājam pastāstīt Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra tūrisma organizatori INETU BORDĀNI.

Izstāde notiek jau 26. gadu, un arī šoreiz Balvu, Viļakas, Rugāju, Baltinavas un Kārsavas novadu informācija bija izvietota kopējā stendā, ko palīdzēja sarūpēt Latgales tūrisma asociācija “Ezerzeme”. Stenda akcents – jaunais tūrisma objekts Priēļos – metāla mākslas galerija, un, protams, netrūka ziņu arī par daudziem citiem interesantiem objektiem mūspuses novados, ko varēja atrast ar atjaunotās Ziemeļlatgales kartes palīdzību. Atjaunota arī Balvu novada tūrisma karte, akcentējot kultūras, dabas, amatniecības tradīcijas, arī lauku labumus, atpūtu pie ūdeņiem, vietas, kur pārņakšņot un ieturēt maltīti. Balvos akcentēti jaunumi – SUP dēļu, laivu noma, disku golfa laukums, veloparks, arī velomaršruti. Īpašs piedāvājums gardēžiem bija Rekovas dzirnavas Viļakas novadā, savukārt Baltinavā un Kārsavā jaunums – vienas dienas velomaršruti.

Stenda apmeklētājus sagaidīja vēl kāds pārsteigums – iespēja palūkoties caur virtuālās realitātes brillēm, lai skatītu izcilas dabas vietas. Ineta stāsta, ka izstādes apmeklētāji jutās pār-

steigti vērojot, cik skaista ir Ziemeļlatgales daba, un gan jau viņiem gribēsies te atbraukt citos gadalaikos, lai redzētu skatus arī bez brillēm. Virtuālā tūrē bija par Balvu, Baltinavas, Rugāju un Kārsavas novadu dabas un tūrisma objektiem, un tā ir skatāma arī internetā.

Tūrisma organizatore starptautisko izstādi raksturoja kā profesionālos svētkus, kur pavērās iespēja satikt kolēģus no citiem Latvijas novadiem. Vienlaikus tā bija iespēja iegūt jaunu informāciju, dalīties pieredzē un nosūtīt Ziemeļlatgales tūrisma kartes uz pilnīgi pretējiem Latvijas nostūriem – Jelgavu, Ventpili, Liepāju. Ineta priecājas, ka par maršrutiem un atpūtas iespējām arvien vairāk interesējas arī pašu novadu iedzīvotāji, plānojot tuvākus un tālākus maršrutus.

Ziema ir piemērots laiks, lai nesēdētu mājās, bet ļauts jauniem iespāidēm. Tieši tadā nolūkā jau ceturto gadu ir sastādīta kultūras un aktīvās atpūtas programma “Izbaudi ziemu Ziemeļlatgalē”. Tas ir plašs piedāvājums 15., 16., 17. februārim ar iespēju izvēlēties savai ģimenei vai draugiem atbilstošus maršrutus un doties ārā no mājas. Ja būs piemērots laiks, vērts paslēpot Baltinavā vai Balkanu kalnos, varbūt apmeklēt radošās darbnīcas Balvu Novada muzejā vai saimniecības “Kalniņi” Bišu māju. Varbūt doties pārgājienos uz Viļakas ezera salu, izzināt faktus par nacionālo partizānu mītnēm Stompaku purvā vai arī vizināties zirga ragavās Briežuciemā. Citiem patiks ieturēt vēlās brokastis Malnavas “Dziļi” maiznīcā vai degustēt zāļu tējas kopā ar pirtnieci Arnitu Balvos. Programma paredz arī kultūras pasākumu

Foto - M. Sprudzāne

Pavisam cits skats! Caur virtuālām realitātes brillēm ir iespēja paskatīties it kā no augšas uz Lubāna mitrāju, līcas upes plāvam, uzkāpt Numernes skatu torni vai arī vērot staltbriežu ganāmpulku “Mežsētās”.

apmeklēšanu, tā ka iespēju daudz. Protams, atsevišķiem pasākumiem aicina iepriekš obligāti pieteikties. Daļa no tiem ir par maksu, citi – bezmaksas. Jāvēro arī laika apstākļi, jo atsevišķas aktivitātes var tikt atceltas. Inetas Bordānes aicinājums: “Arī ziemā ir jāiet ārā un daudz jākustas.” Pasākumu programma ar norises vietām, laiku un ieejas maksu skatāma novadu mājaslapās, arī www.turisms.balvi.lv.

Kafija ar politiķiem

Izstrādā priekšlikumus reģiona attīstības stratēģijai

Irēna Tušinska

25. janvārī Daugavpils novada kultūras centrā “Vārpa” norisinājās reģionālā strukturētā dialoga diskusija “Kafija ar politiķiem”, kur jaunieši, tiekoties ar deputātiem, kopīgā dialogā izstrādāja vairāk nekā 100 ieteikumus Latgales reģiona attīstības stratēģijai.

Pēc atklāšanas uzrunām panelīdiskusijā ar Latgales jauniešiem piedalījās Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska, Saeimas deputāti Edgars Kucins un Mārtiņš Bondars, Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja vietnieks, Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājs Andrejs Elksniņš, Daugavpils novada domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Anita Petrova, Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietniece Ginta Kraukle, Kārsavas novada domes deputāts Juris Vorkalis, kā arī jauniešu pārstāve no Balvu pilsētas, novada Jauniešu gada balvas 2018 ieguvēja vienā no nominācijām Dārija Semjonova.

Tikšanās gaitā klātesošie apsprieda jauniešu idejas kultūras, izglītības, komunikācijas, veselības, nodarbinātības un daudzās citās jomās, kā arī izstrādāja jaunus priekšlikumus darbam ar jaunatni, ko iekļaus Latgales reģiona attīstības stratēģijā 2021. - 2027. gadam. Diskusijā Latgales jaunieši pārrunāja savas vēlmes un izvirzītās prioritātes, diskutēja par iespējām Latgali padarīt jauniešiem pievilcīgāku apspriežot, ko var darīt paši jaunieši un kāds atbalsts viņiem nepieciešams pašvaldību, reģiona un valsts līmenī.

2018. gada rudenī notika sešas vietējā līmeņa diskusijas Līvānos, Daugavpils novadā, Dagdā, Balvos, Krāslavā un Ludzā, pulcējot 321 dalībnieku, tai skaitā 34 pašvaldības un Saeimas deputātus. Izvērtējot līdzšinējo dis-

kusiju rezultātus un uzkrāto darba pieredzi novados, noslēdzošā pasākuma – reģionālā strukturētā dialoga diskusijas “Kafija ar politiķiem” – dalībnieki pievērsās to soļu plānošanai, kas ļautu Latgales reģionu padarīt jauniešiem pievilcīgāku. Daugavpili izstrādātos ieteikumus iesniegs vietējo pašvaldību vadītājiem un Latgales plānošanas reģionam. Savukārt tikšanās noslēgumā jaunieši izmantoja iespēju izdejoties kopā ar postfolkloras grupu “Rikši”.

Balvus tikšanās reizē pārstāvēja 13 jaunieši, kuri aktīvi iesaistījās darba grupās, izsakot priekšlikumus, ko iekļāva kopējā ieteikumu sarakstā. Turklāt tieši Balvu jaunieši labprāt uzņēmās grupu darbu prezentētāju lomas un veiksmīgi tika ar tām galā. Viņi priecājas, ka iepriekš notikušo sarunu un diskusiju rezultātā Balvos pagājušajā gadā realizēti viņu sapņi par peldvietas un veloparka ierīkošanu. Tikšanās laikā balvenieši guva arī jaunas idejas turpmākajiem darbiem. “Viens no priekšlikumiem, kura izstrādāšanā piedalījās, bija veselības mācību programmas ieviešana vai nu skolu izglītības programmā, vai arī kā interešu izglītības programmu. Šobrīd nenotiek tādas apmācības, kurās jauniešiem sistemātiski stāstītu par reproduktīvo veselību, par atkarībām vai tamlīdzīgām ar veselību saistītām tēmām. Viņi vairāk izglītojas no interneta vai kaut kādām atsevišķām sarunām,” pastāstīja jaunatnes darba speciāliste Gunita Prokofjeva. Savukārt viņas kolēģe Agnese Puļča savā grupā diskutēja par iespēju veidot saistošus pasākumus un aktivitātes, kurās ieeja būtu atļauta bez mobilajiem tālruņiem.

Arī Viļakas novada jaunieši, kuri pērnā gada 6. novembrī kopā ar Balvu, Rugāju un Baltinavas vienaudžiem piedalījās vietējā līmeņa diskusijā Balvos, izstrādājot ieteikumus jaunatnes politikas plānošanai, devās uz Daugavpili, kur tos apkopoja, pārskatīja un pilnveidoja. Novadu diskusijā pārstāvēja Simona Zaremba, Žaklīna Orlovska, Krista

Foto - no personīgā arhīva

Diskusijās dzimst patiesība. Tikšanās dalībnieki sprieda par iespējām padarīt Latgales reģionu jauniešiem saistošāku, kādas ir jauniešu iespējas, ko viņi var darīt paši un kāds atbalsts nepieciešams no pašvaldībām, reģiona un valsts.

Gavrilova, Santa Kokoreviča, Kristiāna Kokoreviča un jaunatnes lietu speciāliste Madara Jeromāne, kā arī novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs. Viļacēni piedalījās darba grupā, kas diskutēja par neformālās izglītības iespējām un pieejamību reģionos spriežot, kā attālākiem novadiem piesaistīt jauniešu interešu izglītības speciālistus. Viļacēni kopā ar citiem iztirzāja arī sportošanas iespējas katrā novadā secinot, ka Kārsavas, Viļakas un Balvu novados jauniešiem nav brīvi pieejamas sporta zāles. Kā vienu no risinājumiem viņi piedāvāja atrast darbiniekus, kuri zālē strādātu brīvdienās un darba dienu vakaros.

Jaunatnes lietu speciāliste Madara Jeromāne ir pārliecināta, ka šāda veida diskusijas ir lielisks veids, kā tikt sadzirdētiem un ieklausīties citu jauniešu vajadzībās, kas bieži vien ir kopīgas: “Ir svarīgi, ka jaunieši var runāt par savām interesēm ar amatpersonām, kuras pieņem lēmumus un spēj ietekmēt jaunatnes sfēras procesus. Prieks, ka šāda

veida pasākumi rosina jauniešus nekautrēties, paust viedokli un runāt par savām interesēm, pārstāvēt arī citu vienaudžu viedokli. Viņi kļūst atvērtāki un saprot, ka daudz spēj izdarīt līdzdarbojoties. Ir svarīgi arī apzināties, ka jauniešiem ne vienmēr ir nepieciešams tas, ko uzskata par nepieciešamu pieaugušie.”

Viļakas Valsts ģimnāzijas skolēnu pašpārvaldes prezidentei Kristai Gavrilovai šis pasākums viennozīmīgi devis lielu pieredzi. Viens no svarīgākajiem Kristas ieguvumiem bija uzklaut politiķu personīgo viedokli par jauniešiem svarīgo, kā arī izteikt savējo: “Strādājot grupās, varējām pastāstīt par jauniešu vajadzībām, kuras aktuālas mūsu novadā, kā arī kopīgi rast risinājumus.”

Viļakas novada jaunieši tuvākajā laikā organizēs tikšanos, kurā pārrunās aktualitātes un tēmas, ko apsprieda Daugavpili. Viņi ir vērsušies arī pašvaldībā ar lūgumu novadā organizēt jauniešu iniciatīvu konkursu, kā to dara citos novados, jo tas palīdzētu veicināt jauniešu līdzdalību un atbildību.

Gatavi attīrīt jūras, doties kosmosā

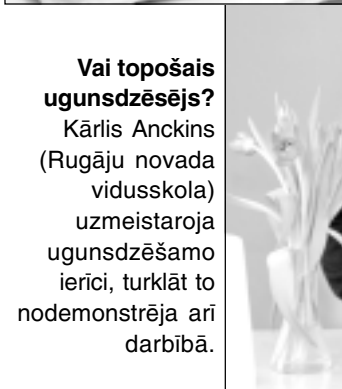
Pagājušajā nedēļā Stacijas pamatskolā starpnovadu konkursā "Skolēni eksperimentē" pat žūrija neslēpa gandarījumu par bērnu un jauniešu zinātkāri un prasmēm uzburēt dažādus brīnumus. Skolas direktore Ruta Bukša priecājās, ka šogad konkurss notika nevis, kā ierasts, Balvu pamatskolā, bet Kubulos: "Jūs esat maļāči, jo eksperimentējat nevis ar blēņām, bet ar zinātni! Nebaidieties arī kļūdīties, jo patiesībā eksperiments ir arī tad, kad mājās cepam pankūkas. Tās var sanākt, var arī nesanākt."

Vienreizējs katliņš. Stacijas pamatskolas audzēknes Digna Cibule un Signija Voiciša ne tikai pārliecinātas, bet arī pierādīja, ka ūdeni iespējams uzvārit arī plastmasas glāzē. "Tas nozīmē, ka varam uzvārit tēju arī mežā," viņas secināja. Dignas un Signijas eksperimentu, tostarp ar folija rozītem, žūrija novērtēja ar 1.vietu.

Kā piepūst balonu? Danils Aleksejevs un Kristiāns Artūrs Sējāns gaisa balonu uzpūta, izmantojot sodu un etiķi. "Šādas prasmes lieti noder bērnu ballītēs," sprieda Balvu pamatskolas audzēkņi.

Vai topošais ugunsdzēsējs? Kārlis Anckins (Rugāju novada vidusskola) uzmeistarēja ugunsdzēsamo ierīci, turklāt to nodemonstrēja arī darbībā.

Krāsas no ziediem. Amanda Linda Maculeviča un Zane Keiša (Stacijas pamatskola), izmantojot rozes ziedlapiņas un savas zināšanas fizikā, radīja dažādas krāsas.

Veselīgas krāsas. Rugājiete Evelīna Briede nešaubās, ka zīmēt var ar krāsām, kas tapušas no piena, kakao un kurkumas. "Turklāt vecākiem nevajadzēs uztraukties, ja bērns, piemēram, nolaizīs pirkstus. Šīs krāsas ir dabiskas un ēdamas," viņa paskaidroja, nodemonstrējot savu zīmējumu.

Šķidruma īpašības. Rēzija Komarovska no Stacijas pamatskolas savā eksperimentā izmantoja ūdeni, papīru un glāzi, cenšoties pierādīt, ka, apgriežot glāzi, ūdens no tās neizlīs.

Eksperimentē ar augļiem. Sindija Saide no Balvu pamatskolas demonstrēja trīs eksperimentus ar dārzeņiem un augļiem (foto – vulkāns citronā). Tāpat viņa parādīja it kā vienkāršu lietu, proti, nomizots mandarīns grimst ūdenī, bet nenomizots 'nē'. "Tas nozīmē, ka no nemizotiem mandarīniem var izveidot jostu - peldriņķi un, aidā, uz ezeru vai baseinu," secināja žūrija.

Lai top gaisma! Rugāju novada vidusskolas 3.klases audzēkņa Tomasa Andersona darbu žūrija novērtēja ar 1.vietu. Viņš klātesošajiem demonstrēja elektrības ceļus. "Šo eksperimentu mājās vēlamas veikt kopā ar vecākiem," brīdināja Tomass.

Savdabīgs mūzikas instruments. Rugāju novada vidusskolas audzēkņi Ilgvars Rizens savu eksperimentu nosauca "Skanošie baloni". Un patiesi, ievietojot balonā monētu vai uzgriezni, to āši griežot, skaņas būtiski atšķiras.

Rada brīnumus. Stacijas pamatskolas skolēns Jānis Ugars (foto - no kreisās) nodemonstrēja, ka ūdens ir smagāks par eļļu. "To zinot, varam attīrīt gan jūras, gan okeānus," viņš apstiprināja. Jānim eksperimentēt palīdzēja Ilvars Vizulis (foto - no labās), kurš pirms tam žūriju pārsteidza ar to, ka nodzēsa sveci ar ogļskābo gāzi.

Ola ielien pudelē. Danielas Romanovskas (Stacijas pamatskola) eksperiments patika visiem. Kā nu ne, ja viņas vadībā cieti vārīta ola, nemainot formu, nokļuva pudelē.

Uzbūvē auto. Stacijas pamatskolas 4.klases skolēns Gvido Supe, kura darbu novērtēja ar 1.vietu, demonstrēja pašizgatavotu auto, kas pārvietojas ar gaisu kustību pretējā virzienā. "Līdzīgs princips ir kosmosa raķetēm," viņš apgalvoja.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Apkopota statistika pārraudzības gadā

Piena izslaukumi un govīs rekordistes

Latvijas lauksaimniecības datu centrs darījis zināmus 2017./2018.gada rezultātus piena pārraudzībā. Dati atspoguļo ne tikai vidējo piena izslaukumu Latvijas mērogā, bet arī novadus un konkrētas piensaimniecības, kur iegūst augstāko ražību, ļauj uzzināt labāko piena šķirņu govju produkcijas rādītājus, kā piena tauku procentu, olbaltumvielas un vēl citus datus.

Lielie ganāmpulki stabilizē dzīvnieku skaitu

Latvijā vidējais gada izslaukums no govīs pēdējo desmit gadu laikā palielinājies par divām tonnām (no 5478 kg 2007.gadā līdz 7520 kg 2017.gadā). Piena pārraudzībā esošo govju skaits kopš 2007.gada nav būtiski mainījies, taču ļoti samazinājies ganāmpulku skaits. Tas pamatā noticis uz mazo ganāmpulku rēķina, savukārt lielajos ganāmpulkos tagad tur aizvien vairāk dzīvnieku, un tas stabilizē kopējo Latvijas govju skaitu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2018.gadā ganāmpulku skaits ir palielinājies (no 4526 uz 4290), un par 60 kilogramiem palielinājies arī vidējais izslaukums no govīs, sasniedzot 7580 kilogramus. Pirmajiem vidējā ražība sasniegta 7322 kilogrami, kas ir vairāk, salīdzinot ar rādītājiem 2017.gadā. Slaucamo dienu skaits pirmajiem bijis 386 dienas.

Līderi savas pozīcijas neatdod

Var teikt, ka piena ražībā Latvijā ir izveidojies stabils līderu trio. Arī pēc 2017./2018.gada pārraudzības datiem pirmajā trijniekā ir Rūjienas, Beverīnas un Smiltenes novadu zemnieku saimniecības, līdzīgi kā tas bija jau iepriekš. Labākie ganāmpulki gadu gaitā var samainīties vietām, kā secina lauku konsultante Balvos, taču no savām pozīcijām trijniekā tie neatkāpjas jau vairākus gadus pēc kārtas.

Zemnieku saimniecība "Ceriņi" Rūjienas novadā ar gandrīz 300 govju lielo pulku ir valsts mēroga līdere ar 15 111 kilogramu piena izslaukumu. Iepriekšējā gadā viņu sasniegums bija mazāks – 14 843 kilogrami. Virs 14 tūkstošiem kilogramu pēdējā pārraudzības gadā izslaukušas divas pārējās saimniecības Smiltenes un Beverīnas novados, bet ceturtajā vietā atkal stabili ir SIA "Jāņlejas" ar 457 govīm no Ventpils novada, kur izslaukums no govīs ir virs 13 tūkstošiem kilogramu. Ražīgāko Latvijas ganāmpulku sarakstā ir arī SIA "Brīvzemnieki" Gulbenes novadā, ierindojoties godpilnajā top 9.vietā. Viņiem ir 366 govju ganāmpulks, kur vidēji no govīs iegūti 12 477 kilogrami. Gulbenieši ir kāpinājuši savus panākumus, iegūstot lielāku izslaukumu saimniecībā, līdz ar to pavirzoties par divām vietām augšup Latvijas labāko ganāmpulku sarakstā.

Latvijā ir pietiekami daudz arī mazo govju ganāmpulku ar skaitu no vienas līdz 5 govīm. Šajā grupā augstākais izslaukums ir 11831 kilograms, un tā ir zemnieku saimniecība "Medņi" Bauskas novadā, kas aprūpē trīs piena devējas. Saimniecībai ar vienu govī augstākais izslaukums ir 9921 kilograms, un tā atrodas Pāvilostas novadā. Ražīgāko Latvijas ganāmpulku topa sarakstā nav nevienas mūspuses novadu piensaimniecības.

Vidējā ražība mūspuses novadu piensaimniecībās

Vidējā gada ražība mūsu novadu ganāmpulkos svārstās no 4393 līdz 7060 kilogramiem. Baltinavas novadā, kur ir 12 ganāmpulki un vidējais govju skaits 118, izslaukums sasniedzis 5194 kilogramus. Balvos ar vidējo govju skaitu 27 - 6138 kg, Briežuciema pagastā ar vidējo govju skaitu 258 - 5725 kg, Tilžas pagastā ar vidējo govju skaitu 146 - 5244 kg, Vectilžas pagastā ar vidējo govju skaitu 195 - 4854 kg. Savukārt Rugāju novada Lazdukalna pagastā ar vidējo govju skaitu 253 vidējais izslaukums ir 4883 kg, bet Rugāju pagastā ar vidējo govju skaitu 353 izslaukums ir 6120 kg. Šķilbēnu pagastā ir lielākais vidējais govju skaits Viļakas novadā - 160, un te iegūti 5542 kilogrami piena. Pati zemākā ražība starp mūspuses novadiem iegūta Viļakas novada Vecumu pagastā, kur vidējais govju skaits ir 78 un izslaukums - 4393 kg. Augstākā ražība - 7060 kg - pieder Susāju pagasta piensaimniekiem ar vidēji 69 govīm.

Augstākie rādītāji mūspuses ganāmpulkiem

Augstākie izslaukumi pārraudzības gadā Baltinavas

Piena ražotne. Speciālisti piena ganāmpulku apsaimniekošanu Latvijas mērogā raksturo pozitīvi uzsverot, ka piensaimniekiem veicas arvien labāk.

novadā ir zemnieku saimniecībai "Ābeles" ar 5 govīm un izslaukumu 6523 kg. Balvu novada pagastos labākā ražība ir saimniekiem ar 2 līdz 5 govīm un izslaukumu 5661 - 6812 kg. Rugāju novadā augstākais izslaukums Rugājos bijis piensaimniecībai ar 4 govīm - 7400 kg, bet Lazdukalna pagastā saimniecībai ar vienu govī - 6211 kg. Viļakas novadā labākais rezultāts ir Šķilbēnu pagastā saimniekiem ar 5 govīm - 6004 kilogrami.

Visu cieņu 'Holšteina'

Augstvērtīgāko ganāmpulku pamatā ir 'Holšteinas' šķirnes dzīvnieki, kuri, ja vien tiek pareizi izaudzēti, baroti un turēti, kā uzsvē lopkopības speciālisti, spēj uzrādīt ļoti labus rezultātus. Ne velti tieši šī liellopu šķirne visā pasaulē iemantojusi vislielāko popularitāti. Pēc datu centra apkopotās informācijas piena rekordistes 2017./2018.gada pārraudzības gadā ir holšteinietes. Rekordiste ir 4.laktācijas govīs Rone ar izslaukumu 23151 kilograms. Tiesa, tauku saturs tikai 2,56%, olbaltumvielas 2,93%. Starp līderēm ir arī 6.laktācijas govīs Adele ar 19738 kilogramiem piena, kurai piena tauki ir virs 4%. Vairums pašu ražīgāko holšteiniešu ir otrās, trešās un ceturktās laktācijas. Bet labākās šīs šķirnes govīs pēc tauku un olbaltumvielu daudzuma pēdējā noslēgtajā laktācijā ir govīs Balāde, kuras izslaukums 14078 kilogrami, toties tauki 5,6% un olbaltumvielas 3,32%. Viņa ir sestās laktācijas govīs. Rekordiste ir arī otrās laktācijas Lapa, kuras izslaukums 16032 kilogrami, tauki 5,11%, olbaltumvielas 3,45%.

Latvijas brūnā un citas sarkanās

Otra lielākā Latvijā ir tā saucamā sarkano govju grupa, pie kuras pieder tādas šķirnes kā Latvijas brūnā, Angleras, Dānijas sarkanā, Zviedrijas sarkanraibā, Šveices, Igaunijas sarkanā, Lietuvas sarkanā, Airšīras un Norvēģijas sarkanā. Šīs grupas govju vidējais izslaukums ir mazāks salīdzinājumā ar holšteiniem, taču piena tauku un proteīna saturs ir lielāks.

Sarkano pašu labāko govju sarakstā augstākais individuālais izslaukums svārstās no vairāk nekā 14 tūkstošiem kilogramu līdz rekordskaitlim 16 889 kilogrami. Starp šīm divdesmit rekordistēm tikai divas ir sestās laktācijas piena devējas.

Rekordiste pēc tauku un olbaltumvielu daudzuma starp labākajām sarkano šķirņu grupas govīm ir sestās laktācijas Donda ar 12 003 kilogramiem piena un taukiem 6,9%. Otrs augstākais tauku saturs pieder Lamai un Varmondai -

6,51%.

Tiecas pēc labākiem rezultātiem

Ganāmpulku īpašnieki izglītojas, aizvien prasmīgāk pielieto iegūtās zināšanas par kvalitatīvas lopbarības izaudzēšanu, sagatavošanu, uzglabāšanu un izēdināšanu. Līdzīgi saka arī lopkopības konsultante Balvos Hermīne Leišavniece. Arī mūspuses novadu piensaimnieki mūcās, cenšas izkopt savus ganāmpulkus, iegūt iespējami augstāku ražību. Protams, daudz ko nosaka finansiālās iespējas dzīvnieku ēdienkartes sastādīšanā. Izdevīgs variants ir pašiem sēt, audzēt un gatavot lopbarību no sētajiem zālājiem. Mūsu piensaimniecībās ir salīdzinoši nelieli ganāmpulki, līdz ar to govīs ganību periodu pavada ārā un uzturā lieto zāli, kas ir ekonomiski lētākais barības variants. Tie, kuri nodarbojas ar piensaimniecību, nopietni strādā un gūst panākumus. Tādas ir saimniecības "Pienavoti", "Āriņi", "Silarozes - 1" Rugāju novadā, "Vecavotiņi" un "Priedītes" Vectilžā, "Iesalnieki" Briežuciemā un arī vēl citas, kur galvenais ražošanas virziens ir piena lopkopība.

Rekordi nav mūsu interesēs

INĀRA INDRIKA, zemnieku saimniecība "Lizetiņas" Rugāju novadā:- Esam bioloģiskā saimniecība, un mūsu interesēs ir vispirms ievērot piena ražošanas nosacījumus. Govju ēdināšanas ēdienkartē neizmantojam rapšu raušus vai saulespuķu spraukus, lai par katru cenu iegūtu lielāku izslaukumu. Pēdējais pārraudzības gads nebija no labākajiem. 2017.gads bija dikti slapšs, pēc tam nāca karsta un sausa vasara. Paldies bebrēm, kuri upītē uzbūvēja aizsprostu, uzkrājās ūdens un sanāca govīm dzirdinātava. Mēs neizejam uz rekordiem. Vidējais izslaukums ir 5000 - 5200 kilogrami no govīs. Piena tauku procenti augsti - 4,8%, 3,3% olbaltumvielas. Pašas ražīgākās ir kādas piecas govīs ar 5600 kilogramiem. Ganāmpulkā ir dažādu krāsu govīs - melni, sarkani un brūni raibas. Mans secinājums, ka holšteinietes, protams, ir pienīgas govīs, taču arī ļoti prasīgas, cimperlīgas un stresainas. Man vislabāk patīk mūsu Latvijas brūnā, lai gan tai jau ir dažādi krustojumi. Intensīvās ražošanas saimniecībās holšteiniem, protams, nodrošina labus apstākļus un barošanu, liekot akcentu uz produkcijas daudzumu.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Izstāde "Skola 2019"

Piedāvā apgūt plašu profesiju klāstu

Viena no Balvu Valsts ģimnāzijas projektu nedēļas aktivitātēm, kas nu jau kļuvusi par tradīciju, ir iespēja izpētīt augstāko un vidējo profesionālo izglītības iestāžu piedāvājumu izstādē "Skola 2019". Šoreiz dalībnieku skaits bija īpaši liels - izglītošanās iespējas demonstrēja 22 augstākās un profesionālās mācību iestādes. Arī mērķauditorija šoreiz bija plašāka, jo izstādi apmeklēja ne tikai vidusskolu, bet arī pamatskolu skolēni, kurus īpaši interesēja tehnikumu piedāvājums.

Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes karjeras konsultante Anīta Laurena pastāstīja, ka izstādes mērķis ir iepazīstināt Balvu, Viļakas, Baltinavas un Rugāju novada skolu audzēkņus ar studiju un profesionālās izglītības iegūšanas iespējām. Šogad izstādē "Skola 2019" uzsvars likts uz profesionālo vidējo izglītību, jo, veicot skolēnu aptauju, izrādījās, ka ne tikai vidusskolas klašu audzēkņi aizdomājas par savu turpmāko izglītību. "Devīto klašu audzēkņi vēlējas, lai izstādē būtu pārstāvēti arī tehnikumi un koledžas. Šogad piedāvājam uzzināt arī par studijām ārzemēs," galvenos izstādes jauninājumus atklāja A.Laurena.

Ļauj izmēģināt pašiem. Viena no specialitātēm, ko var apgūt Smiltenes tehnikumā, ir veterināra asistents. Šīs specialitātes 3.kursa audzēkņi Kitija Švitiņa un Endrijs Puļļa ierādīja Rugāju novada vidusskolas 12.klases audzēknei Alīsei Romānei, kā ievadīt katetru kaķu dzimtas dzīvnieka vēnā. Kitija atklāja, ka pēc 9.klases ilgi domājusi, kādu profesiju izvēlēties, līdz nolēmusi pamēģināt izmācīties par veterināra palīgu, jo viņai patīk dzīvnieki. "Rezultātā man mācīties tik ļoti iepatikās, ka vispār nevaru savu dzīvi iedomāties bez tā visa. Iespējams, pēc tam studēšu, lai kļūtu par veterinārārsti," izvēlēto profesiju slavēja jaunieta.

Varbūt kļūt par interjera dizaineri? Ogres tehnikumā iespējams apgūt 24 specialitātes, dažas no tām varēja iepazīt četros interaktīvos izstādes standos. Balveniete Ance Salmane (foto - priekšplānā) vēlējas pamēģināt savus spēkus interjera dizaineres profesijā, no dažādu fotogrāfiju atgriezumiem izveidojot savas sapņu istabas iekārtojumu. Kā pastāstīja tehnikuma pārstāve, vispopulārākās šobrīd ir multimediju, kā arī video operatoru specialitātes. Skolā ir pieejamas arī kopmītnes un maksā stipendiju līdz 150 eiro mēnesī. "Taču mūsu noteikumi ir ļoti stingri. Audzēkņim nedrīkst būt neviens kavējums," uzsvēra skolas pārstāve Inese Kaupuža.

Izrāda lielu interesi. Izstādi "Skola 2019" Balvu Valsts ģimnāzijas sporta zālē apmeklēja dažādu vecumu skolēni no Balvu un tuvējo novadu skolām, jo piedāvāto profesiju skaits bija neparasti liels. Sevišķu interesi raisīja tehnikumu piedāvājumi, jo tie aicināja apgūt tādus vajadzīgus amatus kā kurpnieks, video operators, mērniecības tehniķis, interjera dizainera speciālists, dārzkopis, būvstrādnieks, automehāniķis, maiznieks, dažādu veidu pavāri, konditori, saldumu un šokolādes izstrādājumu ražošanas tehniķis, viesmīlības pakalpojumu, apģērbu modelēšanas, lauku tūrisma pakalpojumu speciālists, un neskaitāmus citus. Turklāt vairumā standu skolēni varēja ne tikai uzzināt interesējošo informāciju, bet arī iemēģināt roku izvēlētajā profesijā.

Kas auto vēderā? Viens no piedāvājumiem, kas pievilināja puīšus, bija Ogres tehnikumā apgūt spēkratu mehāniķa specialitāti. Te varēja izziņāt automašīnas uzbūves noslēpumus. Šī profesija ieinteresēja arī Bērzpils vidusskolas 10.klases audzēkņus. Ar tehniku īpaši aizrāvējis Raivis Pugačs (trešais no kreisās). Puišis ir pārliecināts, ka tehnikuma pasniedzēja stāstītais noderēs dzīvē, palīdzot tētīm remontēt tehniku. Tomēr nākotnes profesijas izvēli Raivis pagaidām atlicis uz vēlāku laiku.

Pēta sejas atpazīšanas programmu. Valsts Robežsardzes koledžas stands, kā vienmēr, bija viens no visvairāk apmeklētajiem. Arī Viduču pamatskolas 8.klases audzēkne Gundega Logina (foto - priekšplānā) kopā ar skolasbiedrēm interesējās par robežsarga profesiju. Ar īpašu aizrautību meitenes pētīja datorprogrammu, kas māca atpazīt cilvēkus. Robežsardzes vēstures izpētes nodaļas vecākā speciāliste Dace Lamanovska pastāstīja, ka viens no robežsargu uzdevumiem, cilvēkam šķērsojot valsts robežu, ir pārbaudīt viņa identitāti pēc dokumentā redzamās fotogrāfijas. Ne vienmēr tas ir vienkārši, jo cilvēki, sevišķi sievietes, mēdz mainīt ārieni. "Kadeti speciālā apmācības programmā mācās atpazīt personu pēc dažādām sejas iezīmēm, kas nemainās, piemēram, ausu līpiņām," pastāstīja D.Lamanovska.

Top stilīgs vizuālais tēls. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu struktūrvienības pedagoģe un karjeras konsultante Līga Skutele pastāstīja, ka viens no amatiem, ko piedāvā šī mācību iestāde, ir vizuālā tēla stilista profesija. Savukārt skolā iegūtās zināšanas demonstrēja 3.kursa audzēkne Diāna Skarbauska (modele) un Irīna Belova (meistare). Diāna pastāstīja, ka vienmēr patīcis izgreznot sevi, tādēļ arī šāda profesijas izvēle. Savukārt pie mācību iestādes plusiem viņa nosauca atsaucīgos un pretimnākošos pedagogus. Nav mazsvarīgi, ka, labi mācoties, tehnikuma audzēkņi saņem stipendiju līdz 150 eiro.

Iespēja mācīties ārzemēs. Pirmo reizi BVĢ karjeras izglītības pasākumā piedalījās "Baltic Council for international education" pārstāve Tatjana Taraseviča, kura informēja skolēnus par iespējām apgūt svešvalodu dažādās pasaules valstīs: "Piedāvājam gan augstākās izglītības iespējas, gan dalību valodu nometnēs vasarās, kā arī esam vienīgais centrs Latvijā, kurā iespējams nokārtot starptautisko angļu valodas eksāmenu, kas nepieciešams studijām ārzemēs."

I.Tušinskas teksts un foto

Jaunrades darbu izstāde

Briežuciemā glezno un izšuj

Briežuciema pagastā šī nebūt nav pirmā vietējo iedzīvotāju darbu izstāde, bet ikreiz tā pārsteidz ar cilvēku radošo izdomu un spēju arī parastā ikdienā saskatīt skaisto. Spēju caur savām prasmēm ielikt to mākslas darbā un iepriecināt ikvienu skatītāju vai izstādes apmeklētāju.

Šoreiz nav jādiskutē vai jāpauž viedokļi, kas ir mākslas darbs un kas nav. Šoreiz vietējie cilvēki vēruši vaļā atvilktnes, ņēmuši rokā pērlītes vai otas, sēdušies pie molberta, lai radītu ko jaunu, un ne jau ar mērķi atdot izstādei. Vispirms viņi ir apliecinājuši paši sev - es to varu! Man tas padodas! Un kāpēc gan lai par to neuzzina citi?

Top gan izšuvumi, gan zīmējumi

Kultūras darba organizatore ZITA MEŽALE ar lepnumu izrāda ik darbu. Lūk, Rūta Ločmele, dzīvojot mājās, radījusi krāsaino deķišu gadu, ik mēnesi izgatavojot apaļu grīdas paklājiņu. Arī pirkstiņzaķīši viņas darināti un iepriecina ar oriģinalitāti. "Pat nezinajam, ka mums līdzās ir rokdarbniece, kura prot izgatavot šādus darbus," secina Zita Mežale. Lūk, pārsteigums ir Venerandas Keišas zīmējumi, kuras saknes ir Briežuciemā, bet pati dzīvo Baltinavā. Autore saka, ka darbi tapuši agrāk, jo pašlaik ar zīmēšanu nenodarbojas. "Es teicu, lai zīmē vēl, jo tas tiešām ir talants. Varbūt izstāde Venerandai būs kā pamudinājums atsākt zīmēšanu," domā Zita. Marianna Langovska uzbūrusi skaistu saullēktu pie jūras, Daidze Andersone, kura uz Briežucienu brauc aust, darbu radījusi pēc meitas stāstījuma un pasaules redzējuma. Ļoti smalki izšuvumi ir Laimai Ločmelei. Ievietoti rāmītī, tie pārtop par jauku dāvaniņu. Inta Krakopa gleznot atšakusi nesen un tagad izstādei piedāvājusi trīspadsmit darbus. Iepriecina Lidijas Ločmeles darbi "Sunīts", "Ziedēšana", viņas darbiem līdzās arī mazmeitas zīmējums. Līga Langovska izstādei piedāvājusi pērlīšu tehnikā izšūtus darbus. "Ejam apskatīties Anitas Laurenas rukšus," aicina Zita, rādot jauku sivēntiņu saimi, kur katram Cūkas gada mēnesim izgatavots savs sivēntiņš ar īpašu nosaukumu. Šeit katrs apmeklētājs meklē savu dzimšanas mēnesi, lai redzētu, kā noraksturots tieši viņš. Piemēram, "Ziemīgais Janvis", "Mīlestības piepildītais Febis" un citi. Jaunrades darbu izstādē var apskatīt arī Agneses Ločmeles, Mārtiņa Mūrmaņa, Līnas Pundures, Alises Garkalnes, Sabīnes Veideres, Katrīnas Pundures un Almas Pundures radošos darbiņus.

Katrs rukšis ar savu vārdu

ANITA LAURENA jau divus gadus sauc sevi par Briežuciema pagasta iedzīvotāju, lai gan strādā Balvos, ir novada izglītības, kultūras un sporta pārvaldes pedagoge - karjeras konsultante. "Ieraudzīju Zitas Mežales aicinājumu piedalīties izstādē un nolēmu atbalstīt šo ideju, atbalstīt pagasta kultūras darba aktivitātes. Mans hobijs ir rokdarbi, īpaši tamborēšana. Izskatu un nosaukumus rukšiem radīju atbilstoši katram gada mēnesim. Pārsvārā ir tamborēti rukši, izmantoju arī filca audumu. Viena rotaļlietu cūciņa veidota no cimda, un, protams, izmantoju diegus," pastāsta Anita piebilstot, ka tas ir brīvā laika hobijs, kas pēc darba ļauj atgūt mieru un relaksēties. Viņa atzīst, ka rokdarbiem īpaši daudz laika neatliek, jo tas jāvelta bērnam otrklasniekam. Taču viņai ir gan sava mājaslapa, gan blogs, un tas ļauj komunicēt un sazināties ar citiem kolēģiem no Latvijas un pasaules, turklāt ne tikai par rokdarbiem vien. Idejas Anita necenšas aizņemt vai nošņipot, viņa daudzām lietām pieiet radoši, mēģinot ik darbā ielikt ko savu.

Patīk gleznot kaķus

Baltinavas kultūras nama vadītājai INTAI KRAKOPAI Briežuciemā izlikti trīspadsmit darbi, kas tapuši īsā laikā. "Brīvdienas un vakari ir mans laiks, kad varu izpausties. Audekls, otas un krāsas man jau bija, bet gadus piecus neko no tā nebiju paņēmusi rokās. Izstādē skatāmie darbi tapuši pāris mēnešu laikā, bet pagājušā gada pavasarī tapa pirmās gleznas. Darbi gleznoti ar akrila un eļļas krāsām. Gada beigās bija aizņemta, tāpēc mājās ir vēl daži nepabeigti darbi. Atceros, ka zīmēt patika skolas laikā, vēlāk šad tad ar zīmuli pazīmēju tikai skices. Idejas pamanu internetā, dabā. Man patīk kaķi, tie man ir trīs, un tos es labprāt arī gleznoju," atzīst Inta piebilstot, ka visi tiek iemūžināti gleznās. Viņa var pamanīt kaķi pat uz ceļa, uzskicēt un domāt, kā to parādīt gleznā. Viena darbā skatāms zirgs, bet vai būs vēl, par to Inta šaubās. "Portretus nezīmēju, bet ir dažas ainavas - skaista ziemas ainava, skaists saulriets. Zīmēšana dod gandarījumu, bet, kad darbs gatavs, es vēl domāju, kur un ko pielabot, kā būtu labāk. Uzskatu, ka viss atkarīgs no noskaņojuma, no izjustā

Intas Krakopas gleznojumi. Viņai gleznā izdelves ļoti skaits zirgs, bet autore saka, ka tomēr labāk patīk gleznot kaķus.

Anitas Laurenas rukši. Tos viņa izgatavojusi tik dažādus, tik miļus, ka apmeklētāji piestāj un meklē savu dzimšanas mēneša sivēntiņu, lai redzētu, kāda īpašība tam piedēvēta.

Rūtas Ločmeles tamborējumi. Katram gada mēnesim viņa izgatavojusi grīdsegu ar atšķirīgiem krāsu rakstiem.

un pamanītā, tikai tad var radīt darbu, kas patīk pašai," uzskata Inta Krakopa.

Adīt un tamborēt - tas ir mans darbs

Tā saka RŪTA LOČMELE, kura izstādei piedāvājusi divpadsmit apaļas tamborētas grīdsegas, katram gada mēnesim savu. "Uztamborēt ir ātrāk nekā sameklēt un sagatavot materiālus. Piemēram, trikotāžas krekliņi ir jāsagriež smalkās strēmeliņēs, lupatiņas jāsašķiro pa krāsām. Parasti tamborēju un dāvinu radiem, draugiem. Nu darbus var apskatīt izstādē. Katru grīdsegu veidoju atbilstoši gada mēnesim. Ideju par pirkstiņzaķīšiem izstāstīja meita, esot redzējusi tirgū. Teica, - mammu, pamēģini, varbūt tev sanāks. Pamēģināju un izdevās!" priecīgi stāsta Rūta Ločmele.

Prasa lielu pacietību

LĪGA LANGOVSKA izstādei piedāvāja četras gleznas, kas tapušas, līmējot pērlītes. Šobrīd Līga dzīvo mājās ar bērnu, un tas ļauj atvēlēt laiku pērlošanai. "Tas ir ļoti smalks, darbietilpīgs un akurāts darbs, kas prasa lielu pacietību. Sāku pamazām un iepatīkās. Ideju noskatīju internetā, tur pasūtu arī pērlītes. Ja darbu radi sev, ja tas sagādā prieku, tad tas ir tā vērts. Mājās pašlaik sāku jaunu darbu," pastāsta Līga Langovska.

Novēl iedvesmu arī turpmāk

Zita Mežale cer, ka izstāde rosinās Briežuciema pagasta ļaudis arī turpmāk pievērsties savam vaļaspriekam. "Priecātos, ja kāds rokdarbu darinātājs vai gleznotājs izstādes iespaidā atsāktu radoši izpausties, varbūt kāds iedrošinātos ar savu talantu iepriecināt skatītājus vēlreiz. Katrs darbu autors dāvanā no organizatoriem saņems zīmēšanas albumu un zīmuli, lai iedvesma darboties arī turpmāk!" teic Zita Mežale.

Rugāju novada domē

Maruta Sprudzāne

Izmaina komisiju sastāvu

Ar šī gada 31.janvāri izslēgta no komisijas sastāva Laura Konivale, bet ar 1.februāri ievēlēja Līga Šustova par novada lauksaimniecības zemju darījumu uzraudzības komisijas locekli un sekretāri.

Ar 1.februāri Lauras Konivales vietā pašvaldības mantas novērtēšanas komisijas sastāvā ievēlēja Līga Šustova. Viņa turpmāk strādās arī izsoļu komisijā un pastāvīgās iepirkumu komisijas sastāvā.

Likvidē amata vienību

Bāriņtiesu likuma pants nosaka, ka bāriņtiesas sastāvā jābūt bāriņtiesas priekšsēdētājam un vismaz trim locekļiem. Pašlaik Rugāju novada bāriņtiesas sastāvu veido: priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, sēžu sekretārs, juriskonsults un trīs locekļi. Lai novada bāriņtiesa iespējami ātrāk pieņemtu tās kompetencei atbilstošus lēmumus, domes priekšsēdētāja ierosināja likvidēt amata vienību "bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks", tā vietā nodarbinot vienu locekli ar tiesībām aizvietot bāriņtiesas priekšsēdētāju. Seši deputāti nobalsoja 'par' - S.Kapteine, K.Brūvers, A.Kalnējs, M.Paidere, S.Pērkone, E. Stalidzāns, 'pret' nobalsoja I.Arelkeviča, atturējās L.Krēmers un pieņēma lēmumu izdarīt grozījumus pašvaldības amata vienību un amatalgu sarakstā, ar šī gada 31.janvāri likvidējot amata vienību "bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks".

Papildus amata vienības Eglaines pamatskolā

Izskatīja Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktores iesniegumu ar lūgumu piešķirt skolai nepieciešamo finansējumu. Kopējais Eglaines pamatskolas finansējuma pieprasījums pašvaldībai ir 588 eiro, VSAOI - 141,65 eiro mēnesī, gadā kopējais apjoms vajadzīgs 8755,80 eiro. Septiņiem deputātiem nobalsojot 'par' un atturoties vienam (L.Krēmers), nolēma skolai piešķirt papildus amata vienības un mēneša darba algas likmes. Tās būs: 0,4 amata vienības 'pagarinātās grupas skolotājs' ar mēneša darba algas likmi 352,42 eiro; 0,4 amata vienības 'direktora vietnieks' ar algas likmi mēnesī 377,23. Finances 8755,80 eiro apmērā iekļauj novada pašvaldības šī gada pamatbudžeta izdevumu sadaļā "Eglaines pamatskola".

Īsumā

Labāko vidū - arī mūspuses jaunieši

25.janvārī Kārsavas kultūras namā septīto reizi notika "Jauniešu Gada balvas 2018" pasniegšanas ceremonija, kurā apbalvoja aktīvākos un darbos pamanāmākos jauniešus. Kārsavas novadā mīcās arī Balvu un Baltinavas novadu jaunieši, un arī viņi ir apbalvoti vidū.

Nomināciju ieguvēji saņēma Goda rakstu un koka ozolziļi. Balvu saņēma skolotājs Arturs Vorkalis, Malnavas koledžas kartinga pulciņa vadītājs, volejbola sekcijas vadītājs zēniem un meitenēm Malnavas koledžā. Malnavas koledžas kartinga komandā ir arī divas jauniešes no Krišjāņu pagasta - Tina Martuzāne un Milana Kuzmina. "Mums koledžā ir kartinga pulciņš, un tur mēs tur skrūvējam motorus, mainām riepas, līmējam jaunas uzlīmes un darām daudz ko citu. Uz kartinga pulciņu iet vairāki studenti no dažādiem kursiem. Kartings mūs ieinteresēja, jo tas bija kaut kas jauns ikdienas dzīvē. Ja apmeklē pulciņu, ir iespēja braukt pa visu Latviju uz sacensībām vai nu kā skatītājam, kas gūst pieredzi, vai kā dalībniekam, kas pierāda sevi uz trasēs un aizstāv koledžas godu. Pagājušajā gadā klajā nāca elektro kartingi, tur startējot pilots guva diezgan labus rezultātus. Malnavas koledžai ir arī benzīna kartings, ar kuru var braukt visos gadalaikos, tas trasē ir spēcīgāks un ātrāks. Mēs esam pateicīgi, ka skola sadarbojas ar LMT autosporta akadēmiju. Skolotājs Arturs Vorkalis gada balvu ieguva individuāli nominācijā "Jauniešis sabiedrībai". Mūsu kartinga komanda ļoti lepojas ar šādu skolotāju," stāsta Milana Kuzmina.

Par gada organizāciju jauniešiem atzīts Malnavas koledžas tautas deju kolektīvs "Malnava". Dejojā, kuru vidū ir arī Sigita Bizune no Tilžas pagasta, Alise Ločmele no Baltinavas novada un Juris Ondrups no Balvu pagasta, ar savu pozitīvo piemēru uzrunā vienaudžus, aizrauj ar savu darbību, iesaista tajā citus, palīdz atbrīvoties no netikumiem, parāda, ka var dzīvot citādāk. Kolektīvs piedalījās Baltijas valstu studentu Dziesmu un deju svētkos "Gaudeamus 2018" Tartu, XVI Deju svētkos Rīgā, sadancī Kārsavā, kā arī piedalījās Maijas Mednes diplomdarbu koncertā.

Skola 2030

Skola ir vieta, no kuras sākt

Uz jauna laikmeta sliekšņa

Latvijas izglītības sistēma atrodas pārmaiņu priekšā, ko pieprasa laikmets. Skolās vairs nevar strādāt ar vecajām metodēm, kad vienīgie ieroči ciņā par izglītību bija grāmata, burtnīca, krits un pildspalva, - to apzinās gan skolotāji, gan bērni, gan vecāki. Rikoties liek gan dzīvē ienākošās modernās tehnoloģijas, gan dzīves attīstība kopumā. Pedagogi pirmie pakāpeniski gatavojas šīm pārmaiņām, gatavojot arī skolēnus jaunajam mācību saturam, jaunai pieejai mācību procesā. Jaunā pieeja piedāvās skolēniem tādu mācīšanās pieredzi, kuras rezultātā viņi spēs lietot zināšanas, prasmes un ieradumus, kas balstīti vērtībās, risinot problēmas mainīgās, reālās dzīves situācijās. Izmaiņas izglītības sistēmā, mācību saturā un pieejā

veic daudzas attīstītas pasaules valstis. Latvija nedrīkst atpalikt!

Pērn 21.novembrī Latvijas Republikas Ministru kabineta apstiprināja Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto noteikumu projektu par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. Savukārt 27.novembrī Izglītības un zinātnes ministrijas pilnveidoto vispārējās pamatzglītības mācību saturu un mācīšanās pieeju, kas skolēnos attīstīs 21.gadsimtam svarīgās kompetences un skolā iegūtas zināšanas un prasmes, viņi veiksmīgi spēs pielietot dažādās dzīves situācijās. Laikmeta un sabiedrības pieprasītās pārmaiņas izglītībā ieviesīs pakāpeniski no 2019./2020.mācību gada.

2017.gada janvārī Valsts Izglītības satura centrs atlasīja 100 no 255 izglītības iestādēm, ko pašvaldības no visas Latvijas virzīja dalībai projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā", lai izstrādātu, izmēģinātu un pakāpeniski ieviestu Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, kā rezultātā skolēni gūtu ne vien dzīvei 21.gadsimtā nepieciešamās zināšanas un prasmes, bet arī attīstītu vēlmi un spējas mācīties mūža garumā. No Ziemeļlatgales projektā piedalās trīs izglītības iestādes: divas skolas - BALVU PAMATSKOLA, RUGĀJU VIDUSSKOLA un BALVU NOVADA PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE "SIENĀZĪTIS".

Nedzīsim kapā skolotājus!

Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja INTA KAĻVA kārtējā izglītības iestāžu direktoru sanāsmē kopā ar skolu vadību analizēja situāciju izglītības jomā ceļā uz pārmaiņām. Pārvaldes un iestāžu vadītāju rūpes ir arī nodrošināt un pilnveidot izglītības iestāžu materiālo bāzi atbilstoši jaunajām prasībām, organizēt pedagogu izglītošanos.

Ziemeļlatgalē trīs izglītības iestādes piedalās pilot-projektā par kompetenču pieeju mācību saturā. Ko nozīmē piedalīties projektā?

-Projektā notiek mācības vairākiem tūkstošiem izglītības iestāžu pedagogu, tostarp arī no mūsu izglītības iestādēm, ko apmaksā valsts. Valsts piedāvā ļoti daudz mācību materiālu, kursu un semināru. Projekta kuratori uzrauga un kontrolē skolotāju darbu. Rugāju vidusskolas pedagogi apgūst vidusskolas līmeņa kompetences, Balvu pamatskola – pamatskolas līmeņa, bet "Sienāzītis" - pirmsskolas. Tie, kas pabijuši mācībās, tālāk nodod zināšanas pārējiem pedagogiem.

Kā izglītojas pārējo izglītības iestāžu pedagogi?

-Pārējie mācās uz vietas. Mums ir labs reģionālais Metodiskais

mācību centrs, kas darbojas Balvu Valsts ģimnāzijā. Ir arī kursi, ko skolotāji apmeklē paši par saviem līdzekļiem. Skolotājam trīs gadu laikā ir jāapmeklē 36 stundu kursi. Šajā gadījumā izglītības pārvalde kopā ar Metodisko centru seko līdzi, lai šie kursi ir par jauno pieeju mācību procesam, kompetencēs balstītu pieeju mācīšanai. Visvairāk zinību un prasmju šobrīd jāapgūst pirmsskolas pedagogiem, jo viņiem 'pa jaunam' nāksies strādāt jau no šī gada 1.septembra.

Izglītības iestādes kopumā tuvinās mērķim?

-Augusta skolu pieņemšanā izvirzījām mērķi spert soli tuvāk kompetenču pieejai izglītībā. Kā veicies pirmajā mācību pusgadā, par to īsā prezentācijā skolu direktori iepazīstināja kolēģus sanāsmē, kas notika janvāra beigās. Viss notiek! Skolotāji ļoti daudz mācās. Ir pārkārtots metodiskais darbs. Skolās izveidotas skolotāju sadarbības grupas pa mācību jomām, pa mācību priekšmetiem, notiek jauna veida mācību stundas utt. Kā teica viena no skolu direktorēm, kompetences liek uzlabot savu darbu nevis tāpēc, ka tas nav labs, bet var būt vēl labāks.

Runājot par jauno mācību pieeju, tiek lietots ļoti daudz jaunu terminu, vārdu. Bērnu vecākus izglītībā plānotie pārkārtojumi dara nervozus. Bet kā ar

skolotājiem?

-Gudram skolotājam - tādām, kurš iet laikam līdzi, kompetenču izglītība nav bieds, jo viņš māk strādāt ar interaktīvo tāfeļi, modernajām tehnoloģijām, plus integrētās mācības, kas nebūt nav jauninājums. Gribu nomierināt skolotājus, ka nebūt nav jākrīt izmisumā, ka tas ir kaut kas pārdabisks, ka mēs nu neko nezinām. Jaunā pieeja paredz pilnveidoto mācību saturu un pieeju. Jau bija periods, kad mēs pārgājām no mācīšanas uz mācīšanos. Būtībā kompetenču projekts daļai skolotāju nav nekas jauns, viņi to jau zina, pazīst un izmanto. Daudzi skolotāji jau šobrīd strādā pēc tāda principa, kā paredz kompetenču programma. Proti, skolotājs vada mācīšanos, virza, atbalsta un iedvesmo skolēnus. Tādēļ nedzīsim kapā skolotājus!

Jaunais mācību saturs paredz arī jaunas tehnoloģijas. Vai pašvaldība gatava šim solim?

-Ar 1.septembri spēkā stāsies pilnveidotais pirmsskolas izglītības saturs, domāju, ka veiksīm visas darbības, lai nodrošinātu bērnodārzus ar modernajām tehnoloģijām. Atsevišķos bērnodārzos tas viss jau ir - gan interaktīvās tāfeles, gan datori, gan interneta pieslēgumi. Ar martu mēs redzēsim elektroniskās grāmatas. Mācību iestādēs ienāks ļoti daudz elektronisko mācību līdzekļu.

Kas visu izteic bez mēles!

Balvu pamatskola izraudzīta kā dalībiece pilot-projektā par kompetenču pieeju mācību saturā. Nesen skolu apmeklēja projekta kurators. Viņš vēroja un analizēja latviešu valodas stundu "Grāmata un alfabēts", kuru 1.d klasē vadīja skolotāja SARMĪTE KĻANSKA. Vērtējums iepriecinošs gan skolotājai, gan skolas kolektīvam.

"Kurators brauca vērot mācību stundu, jo stunda mācību procesā ir un paliek galvenais. Svarīgi tikai, kā mēs to vadām, kādas darba formas, metodes izmantojam. Mūsdienā bērni ir citādi, nevis kā kādreiz, līdz ar to darba formas, metodes jāmaina. Jāņem vērā bērnu intereses. Viņiem tagad patīk strādāt gan ar datoru, gan telefonu. Bet nedrīkstam aizmirst arī grāmatu! Mācību stundas "Grāmata un alfabēts" tēma bija par darbu ar enciklopēdiju, kas ir grāmatu grāmata jeb gudrā grāmata," sarunu par kuratora vizīti skolā iesāka skolotāja.

Skolēni stundas laikā atkārtoja alfabētu, minēja mīklu un risināja rēbusu, līdz nonāca pie secinājuma, ka enciklopēdija ir gudrā grāmata. Darbojoties grupās, bērni sprieda, ka ir gan mācību grāmatas, gan daiļliteratūra un enciklopēdijas. Skolotāja bija tikai padomdevējs, konsultants, vadītājs, bet ne gatavu atbilžu sniedzējs, ko no skolotāja arī prasa jaunā mācību pieeja. "Caur bērnu darbošanos ar manu piepalīdzēšanu, mīklām, rēbusiem, darbu grupās, pāru darbu viņi nonāca pie atbildes secinot, ka enciklopēdija ir gudrā grāmata, kur var atrast atbildes uz dažādiem jautājumiem. Bet kā? Pēc kā mēs meklējam vārdus telefonā, grāmatas bibliotēkā, kartītes poliklīnikā? Protams, pēc alfabēta," skolotāja informēja par stundas gaitu piebilstot, ka klases bērni ir naski, žiperīgi un darbojas kāri.

Kurators. Edgars Plētnieks, Raunas vidusskolas direktors un vēstures skolotājs, eksperts – treneris projektā "Skola 2030" kompetenču projektā strādā jau divus gadus: "Šogad esmu kurators skolām Balvos, Cēsīs, Limbažos. Balvos vizītēs esmu bijis divas reizes - vienreiz runāju ar visu skolas komandu par vienotu sistēmu ieviešanu skolā, bet otrreiz vēroju stundas. Kopumā kompetenču projekts ir solis ceļā uz jēgpilnu izglītības sistēmu. Taču tajā pašā laikā jāuzsver, ka daudzus projektā ietvertos principus liela daļa skolotāju Latvijā jau pielietojuši sen. Projekta mērķis ir nostiprināt jēgpilnas mācīšanas un mācīšanās paradumus. Kopumā varu teikt, ka Balvu pamatskolā viss notiek un viss izdosies!"

Grāmata un displejs. Gatavojoties pārmaiņām izglītībā, skolās ienāk jaunās tehnoloģijas. Vēl dienā, kad Balvu pamatskolā viesojās projekta kurators, 1.d klasē nebija displeja. Tagad pamatskolā uzstādīti 11 jauni un moderni displeji. Fotografēšanas brīdī gan bērni, gan skolotāja ar aizrautību izmēģināja jauno mācību palīg līdzekli, uz kura var projicēt attēlu, zīmēt. Displeja ekrānu var gan pacelt uz augšu, gan nolaist zemāk atbilstoši bērna augumam. "Krits mūsu skolā nav atrodams, tā jau ir pagātne," sarunā informēja Balvu pamatskolas direktore Larisa Krištopanova.

Skola 2030

pozitīvas pārmaiņas valstī

Ko skolas dara jau tagad?

Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē notika Balvu, Rugāju un Baltinavas novadu skolu direktoru sanāksme par kompetenču pieeju mācību saturā. Skolu vadītāji dalījās pieredzē, ko skolas un skolotāji šajā jomā dara jau tagad, jo mācības "pa jaunam" nav aiz kalniem.

- Skolotāji jau tagad atrod saskares punktus mācību saturā, par kuriem sarunāties.
- Vienojušies par vienu prasmi, ko attīstīt un vienādi vērtēt, izmantojot snieguma līmeņu aprakstus.
- Izvirza konkrētu prioritāti pedagoģiskā darba pilnveidei.
- Iezīmē un iedibina regulāru laiku kopdarbam.

Sapratām, ka gaidīt nevar

Ar šādu teikumu savu uzstāšanos sāka Balvu Valsts ģimnāzijas, kas ir viena no lielākajām skolām Ziemeļlatgalē, direktore INESE PAIDERE. Ģimnāzija nepiedalās pilotprojektā, bet jau divus gadus skolā notiek pārmaiņas darbā ar kompetenču pieeju mācību saturam. "Septiņu mācību priekšmetu metodisko komisiju vietā izveidotas četras starpdisciplinārā darba grupas: valodas un literatūras; kulturoloģijas, vizuālās mākslas, pilsonisko un sociālo zinību; matemātikas un tehnoloģiju; dabaszinību, veselības mācības, psiholoģijas un sporta. Pirmo gadu strādājām tādā kā izmēģinājuma režīmā. Pāmainījām dažus darba grupu vadītājus. Kāpēc? Sapratām, ka viņi darbu dara diezgan fiktīvi. Pēc gada tu vari saprast, vai vadītāji strādā efektīvi, vai nestrādā," klātesošos kolēģus informēja direktore. Kā virsmērķis pedagoģiskā darba pilnveidei ģimnāzijā izvirzīta sadarbība dažādos līmeņos: sadarbība starp skolēniem un skolotājiem; starp skolotājiem un vecākiem. Taču sadarbībai nepieciešams laiks, un tieši to atrast visgrūtāk, jo ģimnāzijā, tāpat kā citās skolās, ir daudz pedagogu, tā saucamo *savienotāju*. Direktore arī informēja par programmu "Līderis mani!", par ko saņemtas labas atsauksmes gan no skolēniem, gan vecākiem, arī skolotājiem. Programmu vairāk izmanto audzināšanas stundās, taču to vēlētos darīt arī priekšmetu skolotāji.

Mācās mācīties

Divus gadus kompetenču projektā kā pilotskola darbojas Balvu pamatskola. Skolotāji apmeklēja valsts apmaksātus kursus, nodarbības organizē arī skola. Nesen skolu apmeklēja kompetenču projekta kurators. "Man bija patīkami dzirdēt, ka viss pie mums notiek! Šogad strādājam pie tēmas "Efektīva mācību stunda". Ja sākumā man bija dalītas domas par jauno kompetenču pieeju mācību procesā, tad tagad tās ir stipri mainījušās, jo mainās dzīves situācija. Ir mainījušies bērni, kas uzsāk mācības. Tādēļ mācāmies visi kopā. Skolotāji stundās ejam viens pie otra, vērojam, analizējam. Skolēnus mācām mācīties - atrast nepieciešamo informāciju, analizēt to, darīt pašiem, nevis iedot viņiem gatavas zināšanas," uzsvera pamatskolas direktore LARISA KRIŠTOPANOVA.

Krāsaino smilšu spēles

Tilžas internātpamatskola Ziemeļlatgalē ir īpaša skola, kur vienuviet mit un kopā mācās bērni, kas apgūst gan pamata, gan speciālās programmas (kopā 7, tostarp divas profesionālās). Pamatizglītības klasēs vēl nāk bērni, kam ir mācību traucējumi, speciālās vajadzības. Skolas direktore ILUTA BĒRZIŠA atzina, ka uz kompetenču pieeju mācību procesā virzās maziem solīšiem, ar piesardzību. Kā jebkuras skolas, arī internātpamatskolas pamata resurs mācību procesā ir pedagogi. Jau otro gadu divi pedagogi piedalās kompetenču projektā, specializējoties speciālo mācību programmu izstrādē izglītojamiem latviešu valodā 1.-6.klasei un 7.-9.klasei. Jomā "Mācīšana un mācīšanās" pamatdarbs ir stundu vērošana, dalīšanās pieredzē. "Skolā organizējam pasākumu "Krāsaino smilšu spēles mācību procesā". Pedagogi vēro stundas un dalās pieredzē. Reāli ir tā, ka skolotājs klasē strādā ar trim izglītības programmām vienlaikus. Šajā mācību gadā notikusi skolas metodiskā darba pārstrukturēšana - izveidotas divas darba grupas, kas dalīsies pieredzē mācību gada beigās," pastāstīja direktore.

Jomā atbalsts skolēniem izstrādāta karjeras izglītības programma. Ir individuāla pieeja izglītojamiem. Ņemot vērā, ka pārmaiņas izglītībā sāksies ar pirmsskolas izglītības programmu, skolā izveidoti atsevišķi nodarbību stūrīši jeb centri, kur bērni darbojas pēc savām interesēm un ieskatiem. Pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai tiks nodrošināts dators un projektor.

Gatavoja ēst un sarunājās krieviski

"Iespējams, atkaroties, arī mēs šajā mācību gadā mēģinām pārstrukturēt metodisko darbu. Vairāk nedarbojas metodiskās komisijas, to vietā esam izveidojuši metodiskā darba grupas pa interešu blokiem," teica Tilžas vidusskolas direktore GUNTA RIŽĀ. Viena metodiskā darba grupa vairāk strādā pie atgriezeniskās saites aktualizēšanas gan mācību stundās, gan vāc informāciju. Izmēģina efektīvākus paņēmienus, metodes. Janvārī darba grupas dalībnieki jau dalījās pieredzē. Lielā metodiskā diena skolā būs martā, kad vajadzēs prezentēt padarīto. Otrā darba grupa strādā pie mācību stundas mērķu aktualizēšanas. Lai stundas mērķis skolēniem vienmēr būtu saprotams! Trešā grupa strādā pie IT tehnoloģiju izmantošanas, vienotu prasību izstrādes prezentāciju veidošanā. "Iet diezgan grūti ar stundu vērošanu. Pērn pavasarī izmēģinājām kompetenču pieeju, kad divi skolotāji vada vienu mācību stundu, ko viņi paši izvēlējušies. Ļoti veiksmīga bija izvēle mājūtība kopā ar krievu valodu. Gatavojot ēst, skolēni sarunājās krievu valodā. Veiksmīgs salikums bija angļu valoda ar ģeogrāfiju un vizuālā māksla ar angļu valodu," secināja skolas direktore.

Telefons nav traucēklis

"Pagaidām neesam atteikušies no vecajām metodiskajām komisijām. Tikai esam apvienojuši un to ir kļuvis mazāk, jo mums ir gan vispārīglītojošās, gan vakara, gan profesionālās izglītības virziens, un vēl arī pieaugušo izglītība (daudzas lietas skolā mainīsies ar 1.septembri)," uzrunu kolēģiem sāka Balvu Profesionālās un vispārīglītojošās skolas direktore BIRUTA VIZULE. Skola piedalās ES projektā, kur pedagogiem iespēja profesionāli pilnveidoties. Līdz ar to skolotāji brauc mācīties: tā ir Lietuva, Somija, tepat Daugavpils, Krāslava. Pozitīvi, ka skolotāji pēc kursu apmeklēšanas dalās pieredzē, jaunākās metodes izmanto darbā. Pieredzes bagātus un zinošus pedagogus aicina arī uz skolu. Direktore ir pateicīga Balvu Valsts ģimnāzijas skolotājai, vēsturniecei Irēnai Šaicānei, kura ieradās skolā un dalījās pieredzē ar savu metodiku. Uz skolu bija atbraucis Pēteris Kaļva (nav Intas Kaļvas radnieki!), kurš ir skolas bijušais audzēknis, strādā Teikas vidusskolā Rīgā un ir koordinators kompetenču izglītībā. Kā veiksmīgas mācību stundas ceļā uz kompetenču izglītību savā skolā direktore vērtē angļu valodas stundas. Pat mobilais telefons mācību stundā nav traucēklis, ja skolēniem jāatrod un jāizvērtina attālumi starp valstīm. Vienreiz mēnesī notiek spēle "Prātnieks", kur kopīgi sadarbojas ģeogrāfijas un sociālo zinību skolotājas. "Patīkami bija, ka pērn, kad notika skolas akreditācija, skolotājas Skaidrītes Veinas mācību stundu novērtēja kā ļoti veiksmīgu, kur esot izmantotas visas kompetences un sasaiste ar reālo dzīvi," palepoja direktore. Tomēr vēl ir daudz kā tāda, pie kā skolā jāstrādā.

Kā kļūt radošam?

Stacijas un Viksnas pamatskolu direktore RUTA BUKŠA prezentāciju sāka ar humoru: "Ja vidusskolās priecājas, ka viņiem pamatskolas sagatavos kompetencēs izglītotus bērnus, tad mēs priecājamies, ka mums šādus bērnus sagatavos bērnu darbs. Vārdu sakot, gan jau viss aizies." Tālāk viņa turpināja, ka pērn apmeklējusi mācību kursu direktoriem, kur ļoti daudz runāts par jauno teoriju, kas ienāk mācību procesā. Kursos ieteikts pamēģināt, paņemt vienu caurviju tēmu un ar to strādāt. Tādējādi skolas kolektīvs jau pērn pavasarī izlēja: viena no vienkāršākajām un reālākajām ikdienā ieviešamajām tēmām skolas dzīvē un izglītības procesā varētu būt radošums un domāšana. Šo tēmu arī izvirzīja kā vienu no skolas gada uzdevumiem, aicinot par to padomāt katra priekšmeta skolotāju. Kas ir radošums? Kā viņu ievīt mācību procesā? Kas ietekmē radošumu?

Radošums skolā ikvienam no mums vairāk saistās ar vizuālo mākslu, mājūtību, bet ļoti būtiski radošumu ir attīstīt visos mācību priekšmetos. Direktore minēja vairākus piemērus. Dabaszinību stundā par tēmu "Meža pasaka" radīti unikāli plakāti, kur kāda audzēkne attēlojusi dienu bez elektrības savā dzīvē, pat attēlojusi fotogrāfijās, ko un kā viņa darītu. Vizuālās mākslas stundās skolēni zīmējumos parādīja nodarbības ķīmijas stundās. Jauks skolā bijis eksperimentu pasākums un citas radošas aktivitātes, kuru rezultātā skolēni kļūst atvērtāki, aktīvāki, arī radošāki.

Svētā stunda

Baltinavas vidusskola kompetenču projektā nav iekļauta, taču skolotāji un skolas vadība nopietni gatavojas pārmaiņām. Vidusskolas direktors IMANTS SLIŠĀNS pastāstīja, ka jau otro gadu mācību stundas skolā izkārtotas tā, ka otrdienās pēc septiņas stundas mācās skolotāji. Jokojoši šo stundu sauc par *svēto* stundu, jo tā ir neaizskarama. Vienā otrdienā sanāk kopā tie, kas māca priekšmetus vienā klasē, citā kāds pārbaucis no projektu semināra un dalās pieredzē par pieeju kompetenču izglītības procesā, utt. Skolotāji izmēģina darbu blokstundās, idejas nāk no viņiem pašiem. Skolotāji paši vienojas kopīgam darbam jauno kompetenču satura ietvaros. Janvāra sākumā savstarpēji vienojās fizikas skolotāja Solveta Logina, vizuālās mākslas skolotāja Indra Keiša un angļu valodas skolotāja Tatjana Bolgarova par kopīgas, kompetencēs balstītas stundas veidošanu un vadīšanu 8.klasē, jo šī klase būs pirmā, kas mācības vidusskolā uzsāks, jau strādājot kompetencēs. Stundas temats bija "Gaisma. Krāsu veidošanās. Optiskās parādības". S.Logina šo tematu skaidroja no fizikas viedokļa, I.Keiša parādīja atšķirības starp krāsām dabā un mākslā, utt. T.Bolgarova mācīja šajā procesā izmantot angļu valodu. Noslēgumā skolēni angļiski pildīja tekstu fizikā *Kahoot* vietnē, izmantojot modernās tehnoloģijas. Pēc nodarbībām, kas ilga aptuveni divas stundas, skolotāji pārsprieda jaunās mācību stundas būtību. Secinājums: skolēni vēl nav raduši strādāt tik ilgstošā laika posmā. Savukārt kā pozitīvo skolēni norādīja, ka ar šo darba formu var vieglāk apgūt tēmu, vairāk jāstrādā pašam, tas attīsta loģisko domāšanu.

Lasītprasmes nozīme

Bērzpils vidusskolas direktore ILONA STEPĀNE klātesošos informēja, ka martā skolā notiks konference par starpdisciplināru un multidisciplināru mācību procesu. Apvienojot priekšmetus, skolotāji rādīs atklātās stundas, būs pieaicināti lektori. Arī Bērzpils vidusskola ir maza skola, kur vairāki skolotāji mācīt skolēnus brauc no citām skolām, tādēļ pagrūti vienoties kopīgai sadarbībai. Tomēr skolotāji daudz apmeklēja kursus, seminārus, notiek metodiskais darbs uz vietas. Divas skolotājas, kuras brauc uz Bērzpili, kompetenču projektā jau iesaistījušās citās skolās, tādēļ piegādā gan mācību materiālus, gan dalās ar padomu. Kā vienu no virszudzumiem skola šajā mācību gadā izvēlējusies tēmu: lasīšana ar izpratni un apzinātā lasīšana, kā to attīstīt citos mācību priekšmetos, ne tikai latviešu valodā. Otrā tēma - jaunās tehnoloģijas, to pielietojums. Ņemot vērā to, ka Bērzpils vidusskola ir arī ekoskola, kā caurviju tēma aktualizēts veselīgs uzturs. Projektu nedēļa šogad skolā būs veltīta kompetenču pieejai izglītības jomā.

- Jaunais pirmsskolas izglītības saturs stāsies spēkā 2019. gada 1.septembrī.
- Jaunā mācību satura ieviešana skolās sāksies: 2020.gada 1.septembrī - 1., 4. un 7.klasē; 2021.gada 1.septembrī - 2., 5. un 8.klasē; 2022.gada 1.septembrī - 3., 6. un 9.klasē.

Sagatavoja I.Zinkovska

Jaundzimušie

Meitu nosauc retā un skaistā vārdā - par Milanu. 28.janvārī pulksten 7.55 piedzima meitenīte. Svārs – 3,200kg, garums 54cm. Meitenītes vecākiem Verai un Raitim Priedēm no Alūksnes šis ir trešais bērniņš. “Protams, cerējām, ka trešais būs puika, bet nekā – 19.oktobrī uzzinājām, ka 18 gadus vecajai meitai Lindai un Līvai, kurai ir 12 gadi, pievienosies vēl viena māsiņa,” stāsta Vera. Nu jau trīs meitu mamma stāsta, ka sākumā jaundzimušajai padomā bija divi vārda varianti – Līna un Milana, bet pēc ģimenes apspriedes vecāki nolēma, ka meitu sauks par Milanu. “Vīrs gribēja, lai meitas vārds nav tik plaši izplatīts, retāk sastopams, tādēļ arī palikām pie Milanas. Viņš šo vārdu izdzirdēja televīzijā, un tas ļoti uzrunāja. Tagad meita varēs svinēt vārduņsvētkus visu kalendārā neierakstīto vārdu dienā – 22.maijā,” teic Vera. Jaunā māmiņa priecājas, ka tagad janvārī ģimenē būs divas jubilejas – 14.janvārī vīram vārdadiena, bet mēneša beigās – 28.janvārī – dzimšanas dienu svinēs Milana.

Jau sen nolēma – būs Viktorija.

23.janvārī pulksten 15.28 piedzima meitenīte. Svārs – 2,900kg, garums 53cm. Meitenītes mammai Evitai Hanzenai no Gulbenes šis ir otrais bērniņš. “Ar vīru Jāni spriedām, būtu ļoti jauki, ja otrā piedzimtu meitiņa, jo mums jau ir dēls Emīls, kuram ir gadiņš. Un sestajā grūtniecības mēnesī ultrasonogrāfijas pārbaudē uzzinājām, ka plāns izpildīts – mums patiešām solīja meitiņu. Taču pārlicības, ka šis fakts atbilst patiesībai, līdz galam nebija. Tas tādēļ, ka, gaidot Emīlu, daktare paziņoja, ka būs meitenīte. Sapirkām drēbītes rozā krāsā, ar tādām aizbraucām uz slimnīcu un, kad bērniņš piedzima, piedziņojām nelielu šoku. Atnāca māsiņa un pajautāja, kādēļ ar rozā drēbītēm atbraucāt, jums taču piedzima dēls! Tādēļ tagad 100% pārlicības, ka šoreiz patiešām būs meitiņa, īsti nebija,” stāsta jaunā māmiņa. Viņa priecājas, ka tagad, kad patiešām piedzimusi meitiņa, vairs nevajadzēja lauzīt galvu ne par rozā krāsas jaundzimušo drēbītēm, ne par vārdu meitiņai. Tas viss jau bija izdarīts, gaidot Emīlu nākam pasaulē. “Būs mums Viktorija, citus vārda variantus nemaz neizskatījām,” teic nu jau divu bērnu mamma. Evita stāsta, ka medicīniskais dzemdību datums bija 7.februāris, bet meitiņa acimredzot pasteidzās un pati izvēlējās savu dzimšanas dienu. “Tāpēc arī abiem bērniem tik liela atšķirība svārā – Emīls piedzima ar svaru 4kg, bet māsiņai par kilogramu mazāk. Vispār viņa izskatās pēc tēta meitas – tādiem pašiem rudiem matiņiem kā tētīm,” teic jaunā māmiņa.

Meitai dod skaistu un latvisku vārdu.

31.janvārī pulksten 2.53 piedzima meitenīte. Svārs – 3,075kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Raja Davletšina no Alūksnes stāsta, ka šis ir viņas trešais bērniņš. “Jau pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē daktare pastāstīja, ka man būs meitiņa. Godīgi sakot, par šo ziņu tikai priecājos. Tas nekas, ka mājās man ir vēl divas meitas – Kristiāna, kurai 21 gads, un 12 gadus vecā Viktorija. Daudzas reizes pie sevis esmu prātējusi, kā būtu, ja piedzimtu puika? Es to pat nevaru iedomāties, jo tik ļoti pierasts pie meitenēm,” saka jaunā māmiņa. Vēl pirms trešās meitas nākšanas pasaulē Raja ar vīru Nauri nolēma, ka jaundzimušo sauks par Emīliju, kaut gan sākumā padomā bija pavisam cits vārda variants – Amēlija. “Palikām tomēr pie Emīlijas, jo tas tāds ļoti skaists un latvisks vārds, kas patīk gan pašiem, gan citiem. Un vārdadiena Emīlijām ir visu kalendārā neierakstīto vārdu dienā – 22.maijā,” stāsta nu jau trīs meitu mamma. Raja teic, ka abas lielās meitas gan rakstura, gan izskata ziņā ļoti līdzīgas tētīm, tāpēc interesanti, kurā būs *atsīsusies* pastarīte Emīlija. “Godīgi sakot, trešās meitiņas nākšanu pasaulē uztveru ar pavisam savādākām sajūtām un domām, jo arī vecums pašai cits. Pirmās meitas jau lielas, tagad varēšu audzināt Emīliju. Vispār esmu ļoti priecīga, jo gads iesācies vairāk nekā skaisti,” teic Raja Davletšina no Alūksnes.

No trīs vārdiem izvēlējās Robertu.

24.janvārī pulksten 22.59 ģimenes dzemdības piedzima puika. Svārs – 2,950kg, garums 54cm. Puisēna vecākiem Lāsmāi Upītei un Jānim Leišavniekam no Gulbenes šis ir pirmais bērniņš. “Puisīti arī pirmo gribējām un piektajā

grūtniecības mēnesī ultrasonogrāfijas pārbaudē uzzinājām, ka mūsu vēlēšanās piepildījies. Mums patiešām būs dēls,” priecīgi teic jaunie vecāki. Tiklīdz kļuva zināms gaidāmā mazuļa dzimums, Lāsma un Jānis sāka domāt par piemērotāko vārda variantu. Sākumā padomā bija trīs vārdi – Markuss, Kevins un Roberts, no kuriem beigās topošie vecāki izvēlējās pēdējo variantu – Robertu. “Vārdadienu kalendāru nemaz nešķīrtījām, izvēlējamies vārdus, kuri patika mums abiem. Tā arī nonācām pie gala lēmuma,” stāsta Lāsma. Jaunā māmiņa priecājas, ka dēls nāca pasaulē ģimenes dzemdībās, klātesot tētīm Jānim. Savukārt pats Jānis lietišķi secina, ka nekas traks tas nebija un noteikti būs klāt arī nākamā bērniņa dzimšanas brīdī. “Sieviņa ir jāatbalsta,” viņš teica. Jānis arī atklāja, ka pašai pirmajai par mazdēla nākšanu pasaulē paziņoja Lāsmas mammai. “Viņai ceturtais mazbērniņš, toties manai mammai – 13., jo ģimenē esam 9 bērni! Mums gan pagaidām plānots tikai viens bērns, tas pats vēl jāizaudzina,” teic jaunais tētis Jānis no Gulbenes.

Vēl dzimuši:

18.janvārī pulksten 15.51 piedzima meitenīte. Svārs - 4,710kg, garums 59cm. Meitenītes mamma Anita Zvanere dzīvo Alūksnes novada Pededzes pagastā.

23.janvārī pulksten 8.35 piedzima meitenīte. Svārs - 3,420kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Kristīne Klimoviča dzīvo Viļakā.

23.janvārī pulksten 9.16 piedzima puika. Svārs - 3,735kg, garums 56cm. Puisēna mamma Sintija Bukša dzīvo Rēzeknes novada Ilzeskalna pagastā.

23.janvārī pulksten 20.52 piedzima meitenīte. Svārs - 2,845kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Jeļena Utāne dzīvo Balvos.

24.janvārī pulksten 9.32 piedzima puika. Svārs - 3,370kg, garums 53cm. Puisēna mamma Zane Kraukle dzīvo Kārsavas novada Mežvidu pagastā.

25.janvārī pulksten 10.44 piedzima meitenīte. Svārs - 3,975kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Ruta Polnija dzīvo Kārsavas novada Mērdzenes pagastā.

Hokejs

Lazdukalnā sarīko draudzības turnīru

Foto - no personīgā arhīva

Hokeja spēles noslēgušās! Šis turnīrs šogad bija lielākais, kāds sarīkots mūspusē. Ziema gan vēl nav beigusies, un, salam atgriezoties, hokejisti sacentīsies atkal.

Foto - no personīgā arhīva

Mājinieki apmierināti. Lai arī kāds būtu spēļu rezultāts, turnīram ir dots draudzības vārds.

Zinaida Logina

2.februārī Lazdukalna ledus laukumā notika draudzības spēles hokejā, uz kurām ieradās un piecu stundu garumā sacentās trīs komandas - divas mājinieku un viena no Žiguriem. Neskatoties uz to, ka termometra stabiņš rādīja plus grādus, ledus bija izturīgs un sacensības notika.

Kā ik gadu, arī šogad Lazdukalna hokeja laukumā notika draudzības turnīrs āra hokejā, kurā piedalījās hokeja klubs "Lazdukalns", hokeja klubs "Žiguri MRS" un Lazdukalna laukuma uzturētāju komanda (LLUK). Kā stāsta sacensību organizators Jānis Rakstiņš, bija paredzēts, ka turnīrā piedalīsies arī Lubānas hokeja komanda, tomēr dažādu iemeslu dēļ viņi isi pirms turnīra savu dalību atteica. "Komandas izspēlēja apļa sistēmu, tiekoties katra ar katru. Pirmajā spēlē HK "Lazdukalns" tikās ar HK "Žiguri MRS", kurā mājinieki piekāpās ciemiņiem, atzīstot viņu pārākumu. Nākamajā spēlē otrā Lazdukalna komanda arī diemžēl zaudēja HK "Žiguri MRS". Līdz ar to pirmo vietu neapstrīdami izcīnīja hokeja klubs "Žiguri MRS". Pēdējā spēlē savā starpā tikās abas Lazdukalna komandas. Sīvā cīņā stiprāki izradījās HK "Lazdukalns", izcīnot 2.vietu, savukārt "LLUK" komanda ieņēma trešo vietu," stāsta Jānis Rakstiņš.

Uzvarētāju komandā HK "Žiguri MRS" spēlēja Ainārs Miņins, Jānis Nipers, Varis Jeromāns, Sandijs Boriss, Emīls Lunte, Nils Vanags, Gustavs Vanags, Andris Supe, Arnis Leitens, Jānis Uzklīņģis, Deniss Sovietovs, Kristers Kaņeps, Roberts Veins. Komandas kapteinis Ainārs Miņins ir gandarīts, ka Lazdukalnā ir hokeja spēles entuziasti, kuri domā par to, lai šis ziemas sporta veids neiet zudībā: "Tas bija labs pasākums. Ja būs atbilstoši laika apstākļi, arī mēs sarīkosim atbildes turnīru. Šoreiz kausu ieguvām mēs."

"Spēļu starplaikos gan hokejistiem, gan skatītājiem bija iespēja piedalīties dažās aktivitātēs, kurās varēja iegūt Rugāju novada domes un turnīra organizatoru sarūpētās balvas, ko

Foto - no personīgā arhīva

Cīņa par ripu. Iemetienā par ripu cīnījās Lazdukalna un Žiguru spēlētāji.

ari daudzi labprāt izmantoja. Pēc turnīra noslēguma izspēlējām draudzības spēli, kurā abas Lazdukalna komandas apvienoja spēkus un spēlēja pret HK "Žiguri MRS". Šoreiz gan stiprāki izradījās mājinieki. Visi turnīra organizatori saka milzīgu paldies katram, kas šogad līdzdarbojās Lazdukalna hokeja laukuma ledus tapšanā un uzturēšanā," saka Jānis Rakstiņš.

Galda teniss

Izcīna četras uzvaras

Foto - no personīgā arhīva

27.janvārī Rīgā, O.Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatu pamatskolas sporta kompleksā, notika komandu sacensību galda tenisā 3.posms. Šajā posmā Balvu Sporta centra komandai bija jāspēlē pret četrām vienībām. Pirmā spēle bija pret Engures novadu, kuru Balvu Sporta centra komanda uzvarēja ar rezultātu 4:0. Otrā spēlē mūsējie mērojās spēkiem pret Līvāniem. Arī šo vienību Balvu komanda pieveica ar rezultātu 4:0. Pret "GTK Hercogs 2" bija sīvāka cīņa, bet arī šoreiz neizpalika uzvara - 4:3. Savukārt pret komandu "Laimīte" Balvi svinēja panākumu ar rezultāti 4:1.

Kopumā todien Balvu Sporta centra komanda par četrām uzvarām nopelnīja astoņus punktus. Vislabāk šajā sabraukumā no Balvu komandas veicās GUNTIM DULBERGAM - no deviņām spēlēm visas uzvaras, AIVARAM DULBERGAM - astoņas uzvaras, viens zaudējums, VALDIM PRILUŽNIJAM - viena uzvara, divi zaudējumi, INGUSAM MEISTERAM - viena uzvara un viens zaudējums.

Gūst pārliciecināšu panākumu

Foto - Harry Harrison

2.februārī Balvu pamatskolā notika Ziemeļaustrumu 2.līgas telpu futbola čempionāta spēle starp "Balvu Sporta centru" un FK "Līvāni/LivMet" futbolistiem.

Pirms mača mūsējie futbolisti nedrīkstēja aizmirst, ka tieši Līvānu vienība pratusi atņemt punktus spēcīgajai FK "Jēkabpils Lūši-2" komandai, nospēlējot ar viņiem neizšķirti. Šķiet, "Balvu Sporta centra" futbolisti šo faktu prātā bija ļoti labi paturējuši, jo spēlē pret Līvāniem izcīnīja pārliciecināšu uzvaru ar rezultātu 13:3! Līdz ar to balvenieši turnīra tabulā joprojām saglabā līderpozīcijas un atrodas 1.vietā. Kā rakstīts turnīra kalendārā, nākamais mačs "Balvu Sporta centram" 24.februārī pret "Rēzeknes novads" futbolistiem.

"Balvu Sporta centrs"

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Pasaules Vēsture

↪ Pirms 110 gadiem Latvija sāk spēlēt hokeju. 1909.gada februārī Rīgā notiek pirmā zināmā hokeja spēle. Hokejistu ekipējums ir visai improvizēts, bet spēle norisinās Rīgas Dārzkopības biedrības slidotavā, kas atradās kvartālā starp mūsdienu Sporta, Grostonas, Mālpils un Skanstes ielām. Interesanti, ka šajā rajonā pēc nepilna gadsimta uzbūvē "Arēnu Rīga", kur notiek 2006.gada pasaules hokeja čempionāta spēles.

↪ Bada nāves žņaugos. 1941.gada 8.septembrī Vācijas un Somijas bruņotie spēki noslēdz aplenkuma loku ap Ļeņingradu, otru nozīmīgāko pilsētu Padomju Savienībā. Ādolfs Hitlers grib izdzēst to no pasaules kartes. Ap diviem miljoniem cilvēku 872 dienas badojas un salst, uz viņiem krīt bumbas un artilērijas granātas.

↪ Musketieri: karaļa elites karaspēks. Vienmēr gatavi cīņai, drosmīgi un pat pādroši. 17. gadsimtā Francijas galvenais militārais spēks ir musketieri.

↪ Pa slepeno ceļu ved vergus uz brīvību. Vairāk nekā desmit reizi kādreizējā verdzene Herieta Tabmena dodas bīstamā misijā uz dienvidu štatu plantācijām. Pa tā saukto Pazemes dzelzceļu viņa ved vergus uz ziemeļiem – uz ASV daļu, kur verdzība ir aizliegta. Bezbaillīgā sieviete kļūst par meklētāko personu dienvidos: par viņas galvu vergturi sola 40000 dolāru.

↪ Imperatori vajā kristiešus. Atrod saplosīšanai mežoniem zvēriem, novelk ādu vai sadedzina. Trīs gadu desmitus pēc Jēzus krustā sišanas imperators Nerons nežēlīgi izrēķinās ar kristiešiem, uzveļot viņiem vainu par milzu ugunsgrēku Romā 64.gadā.

↪ Ramzesa tempļus saliek kā puzzles. Lai glābtu no appludināšanas divus nozīmīgus Senās Ēģiptes pieminekļus, inženieri un arheologi veic iespaidīgu glābšanas operāciju. Viņi sazāģē faraona Ramzesa II tempļus vairāk nekā tūkstoš blokos un pēc tam tos kā puzzles saliek kopā augstākā vietā.

↪ Vai tā izskatās elle? Kukaiņi, bads un spidzināšana ir Londonas Nūģeitas cietuma ikdiena. No 1188. līdz 1902. gadam tā primitīvajās kamerās savas pēdējās dienas pirms karātavām vada kabatzagli, lielceļa laupītāji un slepkavas. Turklāt cietumnieki spiesti paši maksāt par savu nožēlojamo ēdienu un sarga "pakalpojumiem".

↪ Zeļļu gadi, skarbi gadi. Seno amatnieku darbnīcā valda stingra hierarhija. Te par pajumti un vēdera tiesu skolojas mācekļi, no kuriem sekmīgākie iekļūst zeļļu kārtā. Viņiem ir iespēja pretendēt uz augstāko virsotni: savu darbnīcu un meistara godu. Tiesa, vispirms uz vairākiem gadiem jānododas gūtās prasmes pierādīt un noslīpēt ārzemēs.

↪ Melnbārdim spēle beigusies. 1718. gadā Lielbritānijas Karaliskās flotes leitnants Roberts Meinards Virdžīnijas gubernatora uzdevumā atstāj Hemptonas ostu slepenā un teju pašnāvnieciskā uzdevumā. Ar diviem vāji bruņotiem kuģiem viņam jāuzmeklē nežēlīgais jūras laupītājs Melnbārdis un jāatved atpakaļ... dzīvs vai miris.

Citādā Pasaule

↪ Apriet vai piemānīt zvaigznes nav iespējams. Astrologs Andris Račs uzsver, ka kosmosa kārtība ilgtermiņā gan planētu, gan cilvēkus vienmēr ved attīstībai nepieciešamā virzienā, tāpēc gudrākie pakļaujas savam liktenim un ar izpratni attiecas pret valsti notiekošo.

↪ Zemes spēks. Senie druīdi un indiāņi zināja to, ko tagad mikroskopā atklājuši pētnieki, – zemi var izmantot dziedniecībā. Protams, ārstēšanai der tikai augsne noteiktās vietās, un vismaz divas tādas atradnes zināmas kopš seniem laikiem.

↪ Tu esi tas, kam tici! Lai justos apmierināts ar sevi, vesels un saskaņā ar pasauli, nepieciešams pārdomāti ēst, daudz kustēties un domāt labas domas. Tieši tik vienkārši! Tomēr reti kurš to dara, jo cilvēks pēc dabas ir ļoti slinks un grib baudīt dzīvi, uzskata cīņai pasniezdēja Ilze Zvirgzdiņa.

↪ Savādais svētais virs. Nims Karoli Baba jeb Maharadžidži bija patiesi noslēpumains, vienmēr brīnumainu nostāstu apdvests un racionāli neizskaidrojams indiešu svētais, kurš aizbēga no sievas, ar domu spēku apstādināja vilcienu un izmēģināja LSD.

↪ Dziednieciskā kalanhojes sula. Kalanhoje ir viens no populārākajiem istabas augiem, taču zinātnieki to sauc arī par mājas dakteri vai ķirurgu bez skalpeļa. Un ne velti! Tas ir vēls istabas augs, kas ne vien piericē acis un attīra gaisu, bet arī palīdz tikt galā ar slimībām.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.februārim.

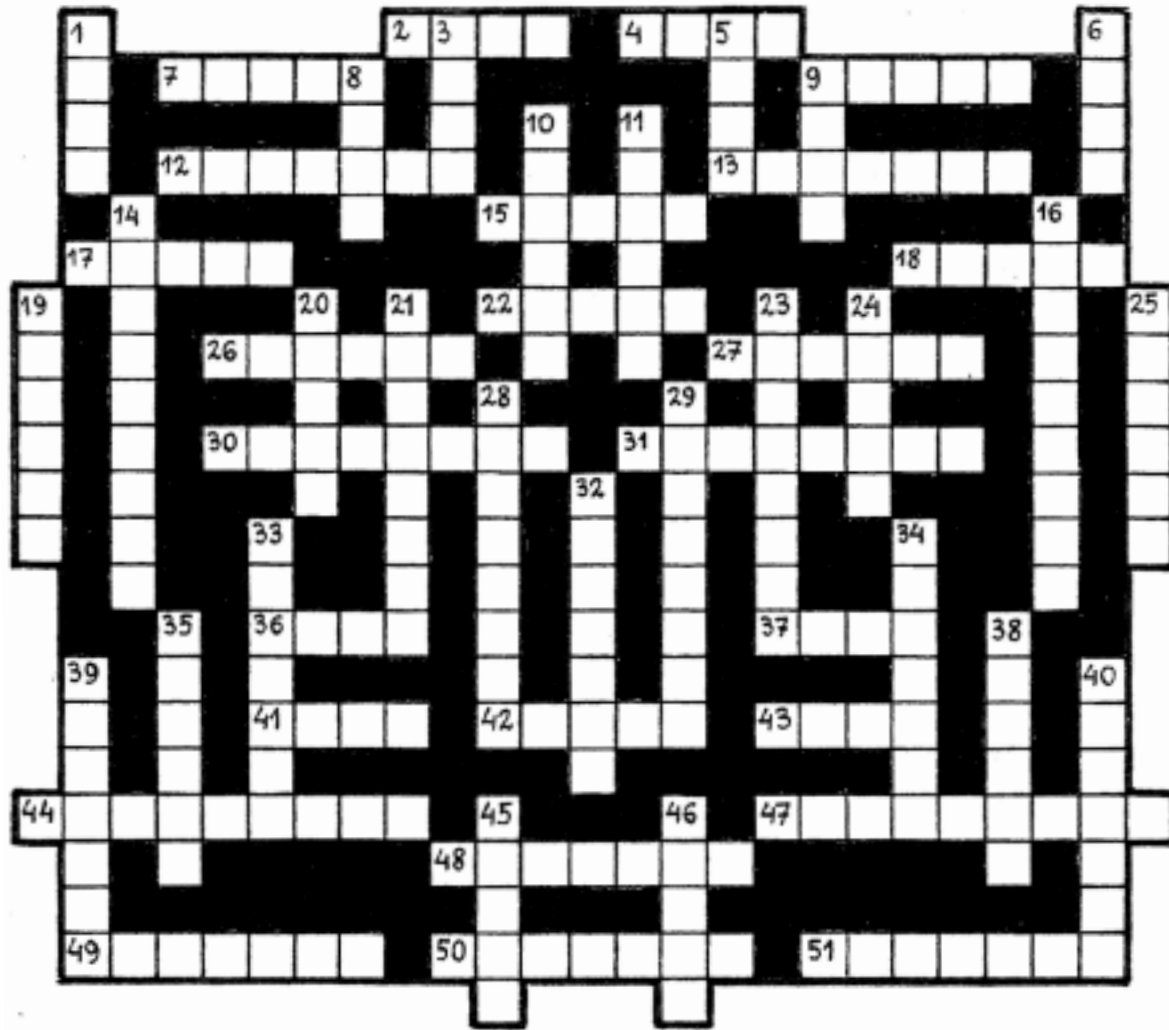
2.kārta

Janvāra mīklu atrisināja: Z.Pulča, A.Ruduks, J.Pošeika, M.Paidere (Balvi), D.Zelča, J.Zālītis (Krišjāņu pagasts), I.Kolomejeva (Borisova), A.Mičule, O.Zelča (Tilža), I.Svilāne (Lazdukalns), A.Vīcupa, A.Jugane (Vectilža).

Par janvāra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma INESE KOLOMEJEVA no Borisovas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lietuva

Sastādīja G.Gruziņa

Krustvārdu mīkla februārī

Horizontāli: 2. Tūristu iecienīta pilsēta Kuršu kāpās. 4. 1947.gadā lietuviešu partizāni nogādāja pāri "dzelzs priekškaram" vairākus dokumentus, vēstuli saņēma pāvests ... XII. 7. Latviski – valoda, lietuviski - .... 9. Latvijā – jūlijs, Lietuvā - .... 12. 1861.gadā poļu sacelšanās leģenda, muižniece (vārds). 13. Lietuvas pārkārtošanās kustība. 15. Kurināmais, ko ieguva Augštumalas, arī Puščia purvos. 17. Katoļu, arī tūristu iecienīta svētvieta – Krustu .... 18. Latviski – dēls, lietuviski - .... 22. Viens no biežāk dotajiem vīriešu vārdiem jaundzimušajiem 2017.gadā. 26. Mākslinieks, dzimis 1961.gada 19.septembrī Viļņā (vārds). 27. Sieviešu kārtas būtne lietuviešu, arī latviešu mitoloģijā. 30. Zināmākais, lielākais lietuviešu mākslinieks, gleznotājs, komponists. 31. Unikāla ģitāra, ko radījis lietuviešu cilmes angļu ģitāru meistars. 36. Pilsēta tagadējā Baltkrievijā, pie kuras 1514.gadā lietuviešu-poļu karaspēks sakāva maskaviešus. 37. Augstaīšu mācītājs, dzejnieks A.Baranausks 19.gs. 50.gadu vidū uzrakstīja literatūras šedevru-poēmu "Anikšču ...". 41. Sievietes vārds (10.decembrī). 42. Lietuvas parlaments. 43. Lietuvas Republikas prezidente (vārds). 44. Kristijona Donelaiša, Prūsijas lietuviešu dzejnieka 1765.-1775.g. sarakstītais pirmais dzejolis lietuviešu valodā. 47. Jauktas izcelsmes iedzīvotāju pašnosaukums Lietuvā, Latvijā, Baltkrievijā, Ukrainā un Polijā 20.gadsimta sākumā. 48. Latvijas kultūrvēsturisks novads, vēsturiski visvairāk saistīts ar Lietuvu. 49. Bijušais Lietuvas prezidents (dzim. 1926.gada 3.novembrī). 50. Ievērojamākais Lietuvas Lielkunigaitijas valdnieks. 51. Kultūrvēsturisks reģions Lietuvas dienvidos.

Vertikāli: 1. Lietuviešu pasaku varone. 3. Aktrises, dziedātājas Jankauskaites vārds. 5. Vēsturiska, folklorista, atmodas dalībnieka Basanaviča vārds. 6. Lietuviešu partizānu organizācija pēc Otrā pasaules kara (abrevatīvs). 8. Tūristu pieprasīti apartamenti Klaipēdā – "... Apartment". 9. Viens no biežāk dotajiem sieviešu vārdiem jaundzimušajiem 2017.gadā. 10. Viens no pasaules unikālākajiem brīvdabas muzejiem – "... parks". 11. Viens no lidotājiem, kurš 1933.gada 15.-17.jūlijā veica tiešo lidojumu no Ņujorkas uz Lietuvu. 14. Pilsēta pie Šešupes, rakstos pirmo reizi minēta 1667.gadā. 16. Daudzbalsīga arhaiska lietuviešu tautasdziesma. 19. Zeme tagadējās Lietuvas teritorijas rietumos, minēta 13.gadsimtā. 20. Pirmais periodiskais izdevums lietuviešu valodā 1883.gadā. 21. Dižciltīgo kārtā Lietuvas Lielkunigaitijā Polijas Karalistē, Divu Tautu Republikā (lietuviešu val.). 23. Telšu (Žemaitijas) bīskaps, lietuviešu skolu dibināšanas rosinātājs, Atturības kustības dibinātājs 19.gadsimta vidū. 24. Šo rindu autors: "Pēc ziņām, ko sniedz salīdzinošā valodniecība, lietuviešu valoda vislabāk liecinot par seno āriešu civilizāciju un kultūru." 25. Lietuvas Lielkunigaitijas rakstu valoda, Lietuvas Metrikas valoda. 28. Lietuvas pirmais karalis. 29. Leģendārs režisors (1951.-2018.g.). 32. Leģendārs bijušais basketbolists. 33. Grāmatspiestuves Viļņā dibinātājs 1522.gadā, pirmais grāmatu izdevējs Lietuvas Lielkunigaitijā. 34. Pilsēta pie Svales upes. 35. 1579.gadā dibināta ... Universitāte. 38. Pirmās lietuviešu valodā iznākušās grāmatas "Katehisms" (1595.g.) sagatavotājs. 39. Jauneklis, kurš 1972.gada 14.maijā Kauņā sadedzinājis, protestējot pret okupācijas varu. 40. Zeme tagadējās Lietuvas teritorijā, minēta 13.gadsimtā. 45. Lietuviski – skajjiti, latviski - .... 46. Pilsēta pie Nemunas Lietuvas dienvidos.

Janvāra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. Tongu. 2. Pauls. 3. Niere. 4. Neona. 7. Loterija. 9. Paldies. 13. Jenčs. 14. Itālija. 18. Erharte. 23. Iva (Ivo). 24. Jaungada. 26. Ledus. 28. Latviešu. 29. Ivo (Iva). 30. Ilze. 31. Zuika. 34. Hils. 35. ASV. 36. Kacs. 38. Iskolats. 42. Purvītis. 44. Petss. 45. Livonijas. 46. Zelts. 47. Kāzu. 48. Antantes. 49. Vannas. 50. Krieviju.

Vertikāli: 1. Tīna. 2. Pērta. 5. Alu. 6. Viļņa. 8. Vulfsons. 10. Metro. 11. Barikāžu. 12. Ošs. 15. Troja. 16. Nāves. 17. Gandiju. 19. Plūdons. 20. Šveices. 21. Margarīns. 22. Lietuva. 25. Audriņi. 26. Luna. 27. Bencs. 32. Verdzība. 33. Kenta. 36. Kons. 37. Septiņi. 39. Kuģi. 40. Moro. 41. VEF. 43. Sals.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Veiks papildus ugunsdrošības pārbaudes Latgalē

Prasību ievērošanu mēdz bremzēt finansiālā situācija

Šogad Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona brigāde (LRB) paplašinās to objektu klāstu, kuros veiks ugunsdrošības pārbaudes. Tajā iekļaus arī viesu mājas un citas islaicīgās apmēšanās ēkas, kas paredzētas atpūtai, publiskos objektus, kas izvietoti daudzdzīvokļu objektos, kā arī dzīvojamās mājas. Šogad šādas pārbaudes, papildus plānotajām pārbaudēm, veiks arī mūspusē. Protams, mūspusē un citviet jāreķinās arī ar neplānotām pārbaudēm.

Var pieņemt lēmumu par darbības apturēšanu

VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā speciāliste Vidzemes reģionā SANDRA VĒJIŅA informē, ka VUGD jau šobrīd regulāri veic ugunsdrošības pārbaudes noteiktās objektu grupās atbilstoši to bīstamībai un nozīmei. Piemēram, paaugstinātas bīstamības objektos, izglītības iestādēs, ārstniecības un sociālās aprūpes iestādēs un viesnīcās, kurās var nakšņot vairāk nekā 50 cilvēki, pārbaudes veic ne retāk kā reizi divos gados. Publiskās ēkās, kurās vienlaikus var uzturēties vairāk nekā 200 cilvēku, pārbaudes veic ne retāk kā trīs gados. Papildus reaģē arī uz iesniegumiem vai citādā veidā saņemto informāciju par iespējamiem ugunsdrošību prasību pārkāpumiem un veic neplānotas pārbaudes. Savukārt, ņemot vērā, ka 2018. gadā Latvijā pieaudzis ugunsgrēku skaits būvobjektos, būvniecības laikā ugunsdrošības pārbaudes veiks arī publiskās ēkās, kurās vienlaikus var atrasties vairāk par 25 cilvēkiem. Līdz šim būvniecības laikā ugunsdrošības pārbaudes veica tikai 3. grupas būvēm, kas ir, piemēram, ēkas ar vairāk nekā pieciem virzemes stāviem, publiskās ēkās, kurās paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā simts cilvēkiem, ražošanas ēkās, kuru kopējā platība ir lielāka par 1000m², un citās būvēs. "Pārbaudāmo objektu un būvobjektu klāsts paplašināts, lai uzlabotu un pilnveidotu ugunsdrošības situāciju valstī, kā arī pamatojoties uz risku izvērtējumu, tajā skaitā analizējot ugunsgrēku izcelšanās vietas. Šāds risinājums paredzēts arī šī gada 8. janvārī Ministru kabineta apstiprinātajā konceptuālajā ziņojumā "Par valsts politiku ugunsdrošības jomā", kā mērķis ir uzlabot situāciju ugunsdrošības jomā Latvijā. Papildus noteiktās ugunsdrošības pārbaudes objektos plānots veikt visa gada laikā. Pirms pārbaudes veikšanas VUGD LRB amatpersonas sazināsies ar pārbaudāmā objekta pārstāvi, lai vienotos par pārbaudes laiku. Ierodoties uz pārbaudi, amatpersonai jānosauc savs uzvārds, amats un jāuzrāda dienesta apliecība. Savukārt pēc pārbaudes noslēguma amatpersona informēs par ugunsdrošību objektā atbildīgo personu par ugunsdrošības pārbaudes rezultātiem. Ja tiks konstatēti ugunsdrošības prasību pārkāpumi, kas nerada tiešus ugunsgrēka izcelšanās draudus, VUGD LRB amatpersona sastādīs pārbaudes aktu, kurā norādīs konstatētos pārkāpumus un termiņus to novēršanai. Ja pārbaudē konstatēs nopietnus ugunsdrošības prasību pārkāpumus, kas rada tiešus ugunsgrēka izcelšanās draudus, amatpersona var arī pieņemt lēmumu par objekta darbības apturēšanu vai uzsākt administratīvo lietvedību," skaidro VUGD pārstāve.

Par prasību iespējamu neievērošanu saņem arī sūdzības

S.Vējiņa stāsta, ka pagājušajā gadā visā Latvijā papildus ugunsdrošības pārbaudes veica muzejos, baznīcās, muižās un pilīs, kur plānoja rīkot Latvijas Simtgadei veltītos pasākumus. Latgalē ugunsdrošības pārbaudes veica 71 baznīcā, 13 muzejos, trīs muižās un pilīs. Jautāta, vai kāds no šiem objektiem atrodas Ziemeļlatgalē, VUGD pārstāve skaidro, ka mūspusē šādas pārbaudes veica Balvu, Baltinavas un Viļakas novados - septiņās baznīcās, vienā muižā un muzejā.

Savukārt VUGD LRB Balvu daļas inspektors kapteinis ULDIS KEIŠS stāsta, ka bijušā Balvu rajona četros novados

plānotās ugunsdrošības prasību pārbaudes, piemēram, dažādos publiskos objektos, tiek veiktas katru gadu. Par katru pārbaudi amatpersona sastāda pārbaudes aktu. Notiek arī neplānotas pārbaudes. Piemēram, jebkurš cilvēks var uzrakstīt iesniegumu par ugunsdrošības prasību neievērošanu. Šādi iesniegumi arī bijuši. Pārsvārā tie ir par apkures iekārtu nepareizu izbūvi. Tāpat, ja ugunsdzēsēji glābēji izbrauc uz notikuma vietu un rodas aizdomas par ugunsdrošības prasību neievērošanu, viņi par to ziņo. Tajā pašā vai nākamajā dienā VUGD amatpersona dodas veikt pārbaudi, novērtē situāciju un pieņem lēmumu. Bijuši gadījumi, kad pēc pārbaudes objekta īpašniekam sastāda protokolu un piemēro naudas sodu. "Piemēram, pagājušajā gadā mūspusē par ugunsdrošības prasību neievērošanu sastādīti četri protokoli. Savukārt šogad līdz šim bijuši divi šādi gadījumi. Vienā no tiem protokols sastādīts un naudas sods piemērots publiskajā sektorā – viesnīcai Balvos, kurai neiztīrīta dūmvada dēļ dega skurstenis. Notikušajā cietušo nebija. Savukārt otrs protokols sastādīts privātajā sektorā, kad vienstāvu dzīvojamai mājai Rugāju novadā tāda paša iemesla dēļ arī dega skurstenis un cilvēki nevarēja uzrādīt skursteņa tīrīšanas apliecinošu aktu. Cietušo nebija. Daļa cilvēku arī neievēro kurināšanas temperatūras režīmu, to uzdzēnot pārāk lielu. Tas arī ir iemesls, kādēļ nereti aizdegas skursteņi," skaidro U.Keišs.

Viena no problēmām - finanses

Kā minēts iepriekš, ja pārbaudē konstatē nopietnus ugunsdrošības prasību pārkāpumus, kas rada tiešus ugunsgrēka izcelšanās draudus, VUGD amatpersona var pieņemt lēmumu par objekta darbības apturēšanu. Vai šādi gadījumi bijuši mūspusē? Balvu daļas inspektors U.Keišs stāsta, ka šādi precedenti mūspusē nav bijuši, jo, VUGD amatpersonai ierodoties atkārtotā pārbaudē, objekta īpašnieki līdz norādītajam termiņam nepilnības vai pārkāpumus novērš. Tomēr bijuši gadījumi, kad objekta īpašniekiem izsaka brīdinājumus, proti, ja netiks novērsti pārkāpumi, tad objektu, kādu tā daļu vai iekārtas darbību nāksies apturēt. Savukārt jautāts, kā kopumā vērtē mūspuses iedzīvotāju attieksmi pret ugunsdrošības prasību ievērošanu, U.Keišs gandarīts, ka pārsvārā iedzīvotāji tās cenšas ievērot. "Galvenā problēma ir objektu īpašnieku finansiālais aspekts jeb līdzekļu trūkums, kas atsevišķos gadījumos bremzē ugunsdrošības prasību ievērošanu. Tas tādēļ, jo atsevišķu ugunsdrošības trūkumu novēršanai nepieciešamas salīdzinoši lielas naudas summas un krietni apjomīgāki darbi. Gadījumi, kad ugunsdrošības prasību ievērošanai jāiegulda diezgan lieli līdzekļi, bijuši arī mūspusē. Šādās reizēs trūkumu novēršanas termiņš var būt pat vairāk nekā gads. Jebkurā gadījumā šādās reizēs kopīgi pārrunājam problēmas novēršanas iespējas un termiņus. Aktīvi komunicējam un vadāmies pēc

cilvēcīgiem principiem, jo saprotam visus situācijas apstākļus. Tas ir arī loģiski, jo, no vienas puses, kādēļ uzņēmējam, kuram jāiegulda lieli naudas līdzekļi ugunsdrošības prasību trūkumu novēršanai, piemērot naudas sodu, ja viņš tos pašus naudas līdzekļus var ieguldīt šo prasību realizēšanai. Tāpat bijuši gadījumi, kad ugunsdrošības prasības neievēro nezināšanas vai neuzmanības dēļ. Savukārt par nolaidību var dēvēt gadījumus, kad objektā ugunsdrošības jomā ir salīdzinoši elementāras nepilnības, piemēram, nav uzlīmēta uzlīmīte, kas norāda ugunsdzēsāmā aparāta atrašanās vietu. Amatpersona dod trīs mēnešu termiņu, lai šo trūkumu novērstu. Tomēr, pēc šī termiņa ierodoties atkārtotā pārbaudē, uzlīmīte joprojām nav uzlīmēta. Tā ir nolaidība, jo šādu trūkumu novēršana neprasa lielus ieguldījumus. Mūspusē ar šādiem tā dēvētajiem nolaidības gadījumiem gan nav nācies saskarties. Ikviens trūkumus cenšas novērst jau tajā pašā dienā, jo amatpersona arī brīdina, ka pretējā gadījumā atkārtotas pārbaudes laikā var tikt ierosināta administratīvā lieta," stāsta U.Keišs.

"Šogad mūspusē naudas sodi par ugunsdrošības prasību neievērošanu piemēroti divos objektos. Publiskajā sektorā – viesnīcai Balvos, privātajā sektorā – dzīvojamai mājai Rugāju novadā."

VUGD Balvu daļa

Naudas soda apmērs par ugunsdrošības prasību neievērošanu atkarīgs no tā, cik lielus draudus tas rada. Fiziskām personām sods par šo prasību neievērošanu ir **no 30 līdz 280 eiro**, bet juridiskām personām – **no 280 līdz 1200 eiro**.

Tiesu lietas

Notiesā alkohola garnadzī

Rēzeknes tiesā Balvos izskatīts un stājies spēkā spriedums krimināllietā par zādzību nelielā apmērā.

Pagājušā gada 8.decembrī pulksten 17.15 RINALDS BOŠS, būdams alkohola ietekmē, alkoholisko dzērienu zādzības nodomā aizgāja uz SIA "VITA mārketi" piederošo veikalu "Alk Outlet" Brīvības ielā 57, Balvos. Veikala tirdzniecības zālē vīrietis piegāja pie plauktiem, kur novietoti alkoholiskie dzērieni, un, īstenojot savu nodomu, no tiem slepeni nozaga viskija pudeli "Jim Beam" 12,59 eiro vērtībā un degvīna pudeli "Finlandia" 15,99 eiro vērtībā. Nozagtās alkoholisko dzērienu pudeles R.Bošs noslēpa virsjakas piedurknēs un, nesamaksājis par tām, izgāja no veikala tirdzniecības zāles. Līdz ar to garnadzī SIA "VITA mārketi" kopumā nodarīja materiālo zaudējumu 28,58 eiro apmērā.

Tajā pašā dienā pulksten 18.27 R.Bošs, būdams alkohola ietekmē, aizgāja uz SIA "Rimi Latvia" piederošo veikalu "Supernetto Balvi" Brīvības ielā 57, Balvos. Veikala tirdzniecības zālē vīrietis piegāja pie plauktiem, kur novietoti alkoholiskie dzērieni, un, īstenojot savu nodomu, no tiem slepeni nozaga viskija pudeli "Jim Beam" 17,81 eiro vērtībā. Nozagto pudeli vīrietis noslēpa virsjakas piedurknē un, nesamaksājis par to, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Ar to gan viss nebeidzās. Nedaudz vēlāk, tās pašas dienas pulksten 18.52 R.Bošs alkohola reibumā atkal devās uz "Supernetto Balvi" un rīkojās pēc tāda paša scenārija. Veikala tirdzniecības zālē vīrietis piegāja pie plauktiem, kur novietoti alkoholiskie dzērieni, un, īstenojot savu nodomu, no tiem slepeni nozaga viskija pudeli "Jim Beam" 17,81 eiro vērtībā. Vīrietis pudeli atkal noslēpa virsjakas piedurknē un, nesamaksājis par to, izgāja no veikala tirdzniecības zāles. Ar savām darbībām R.Bošs izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā – mazāk smagu noziegumu.

Tiesa R.Bošu atzina par vainīgu un, pilnīgi pievienojot šajā spriedumā noteiktajam sodam neizciesto papildsodu pēc 2016.gada 14.oktobra Rēzeknes tiesas sprieduma, kā galīgo sodu vīrietim piemēroja piespiedu darbu uz 160 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, vienpadsmit mēnešiem un 18 dienām. Tāpat tiesa lēma piedzīt no R.Boša SIA "Rimi Latvia" labā kaitējuma kompensāciju 17,81 eiro un kaitējuma kompensāciju 28,58 eiro apmērā SIA "VITA mārketi" labā.

Informē ugunsdzēsēji

Aizdomas par tīšu dedzināšanu

31.janvārī pulksten 21.29 ugunsdzēsēji glābēji saņēma izsaukumu uz Rugāju pagastu, kur dega neapsaimniekota vienstāvu dzīvojamā māja 70 m² platībā. Pulksten 1.02 ugunsgrēku likvidēja. Cietušo nav. Ugunsgrēka iespējamais iemesls - tīša dedzināšana. Tāpat jāpiebilst, ka ugunsdzēsējiem glābējiem pie pašas mājas nebija iespēju piebraukt. Tādēļ līdz ugunsgrēka vietai kājām nācās mērot aptuveni trīs kilometrus garu ceļu.

Šogad Latvijā ugunsgrēkos gājuši bojā 16 cilvēki, bet no ūdenstilpnēm izcelti trīs noslikušie. Neviens no traģiskajiem gadījumiem nav reģistrēts mūspusē.
Nelaiemes gadījumā zvaniet – 112!

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Iesaka speciālists

Putenis, zaķi, sniega kaudzes – kurš bīstamāks dārzam

Lai arī temperatūras ziņā ziema šogad padevusies mēreni auksta un augiem dārzos īpašu draudu nav, tas tomēr nenozīmē, ka problēmu nav vispār, uzsver Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) vecākais dārzkopības eksperts Māris Narvils. Šis nedēļas ilgstošā snīgšana un putenis augiem tomēr rada zināmu apdraudējumu.

Pirmkārt, pieturoties salam, putenis spēj pārvietot lielas sniega masas, kas parasti uzkrājas aiz kādiem šķēršļiem, piemēram, žogiem. Ja sniega kaudzes veidotos iekšpusē, problēmu nebūtu. Taču tās, kā likums, krājas ārpus žoga, atvieglojot zaķu iekļūšanu dārzā, kur tie apgrauž mazo augļu kociņu jaunus dzinumus.

Ko darīt, lai garauši iespējami mazāk apdraudētu dārzus? M.Narvils iesaka – kamēr sniegs ir, to gar žogu var nomīdīt vai notīrīt ar sniega lāpstu. Gariem žogiem talkā būs jāņem sniega frēze ar pūtēju vai traktors ar sniega lāpstu. Nedrīkst aizmirst notīrīt arī grāvmalas gar žogu. “Vēja spēku un sniega masas pārvietošanu ievērojami kavē vējlaužu stādījumi. Taču tie nerodas kā uz burvja mājienu, tie savlaikus jāiestāda. Vairāk jāpiemirsies, bet viena no vējlaužu funkcijām ir tieši dārza pasargāšana no lielākām vēju sadzītām kupenām,” atgādina Māris Narvils.

Ja šāda darbošanās saimniekam tomēr šķiet apgrūtināša, speciālists iesaka jau vasarā parūpēties par zaru slotiņām, kuras ziemā izvietot dārzā, lai zaķis ir paēdis un netīko apgrauzt jaunus kociņus.

Otrkārt, problēmas dārzā rada tie brīži, kad sniegs sasnieg, mazliet sāk kust un atkal piesalt. Tādējādi sniega masas svārs uz augļu koku, ogulāju un dekoratīvo krūmu zariem var kļūt tik liels, ka tas draud ar zaru nolaušanu. Šo problēmu sekmīgi risināt var salīdzinoši īsu brīdi, kad sasnīgušais sniegs ir irdens un to var pavisam viegli un vienkārši nokratīt no zariem. Kad tāds sniegs pakūsis un piesals, ziemā dārza augiem vairs nepalīdzēsiet.

Iespējams, ka puteņu mēnesi februārī vieglāk pārlaidīs dārzi Kurzemes pusē, jo tur vienkārši ir mazāk sniega. Tomēr M.Narvils aicina sekot laika prognozēm un vajadzības gadījumā doties dārzam palīgā: “Atceramies, ka arī augiem piemīt atmiņa. Par laikus sniegtu palīdzību tie var atmaksāt ar bagātīgu ražu vai krāšņu ziedēšanu,” norāda speciālists.

Laika prognoze

Kāds varētu būt februāris?

Zimīgas dienas augstā, it īpaši 20. augusts, tāpat arī 27.decembris, kad bija atkusnis, norāda uz to, ka februāris būs ar šim mēnesim atbilstošu nokrišņu daudzumu un drusciņ siltāks nekā parasti. 12.janvārī pēc kautas cūkas liesas varēja vērot, kāda būs turpmākā ziema. Apjautājoties ar cūku kāvējiem, var secināt, ka pārsvarā gludai liesai neliels sabiezējums uz beigām. Tas parāda, ka tuvākajā laikā un ziema kopumā paies bez barga sala. Šeit ar bargu salu jāsaprot gaisa temperatūra -27° un vairāk. Laikā ap 24.februāri un marta pirmajā pusē dažās skaidrās bezvēja naktīs vēl iespējams sals līdz -20°, -22°.

Februāris šogad rādās būt ar mainīgiem laika apstākļiem. Ja mēneša sākumā sals atļaidīs un būs atkusnis, tad vēlāk neliels līdz mērens sals naktīs mīsties ar temperatūrām tuvu nullei dienās. Nokrišņi dažādi, bet pārsvarā sniegs, slapjš sniegs. Tuvāk jūrai - lietus. Ceļi slidēni.

Februāra vidū vairāk nokrišņu. Lielākoties sniegs, bet dienās, kad temperatūra tuvosies 0°C, arī atkalla un vējains. Gaisa temperatūras no -8° naktīs līdz nelieliem plūsiem dienās. Ceļi apledos.

Mēneša otrajā pusē, pilnmēnesī (ap 20.februāri), iespējama īslaicīga temperatūras pazemināšanās līdz -18°, -22°. Nokrišņi nelieli, īslaicīgi un mazāk arī dienu ar brāzmainiem vējiem. Vēlāk, mainoties mēness fāzēm, mēneša beigās un marta sākumā sals atļaidīs un iespējams atkusnis. Temperatūras nedaudz zem un virs nulles. Šajā laikā sajūtīsim pavasara vēsmojumu, kad sniegs smaržo pēc agra pavasara...

Gaisa temperatūru ziņā februāris būs tuvu ikgadējiem vidējiem mēneša rādītājiem, bet ar noslieci uz siltāku. Nokrišņu sadalījums nevienmērīgs, bet tuvu vidējam.

V.BUKŠS

Zini un izmanto

Deklarācija būs jāiesniedz ļoti daudziem Latvijas iedzīvotājiem

Ministru kabinets pieņēmis noteikumus par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību, kas nosaka, kā turpmāk būs jāaizpilda gada ienākumu deklarācijas.

Deklarācijas nebūs jāiesniedz tiem, kam nemainās ienākumi un kuriem tie gadā nepārsniedz 20 004 eiro.

Bet saistībā ar to, ka noteiktas dažādas nodokļa likmes (20%, 23%, 31,4%), kā arī progresīvais (diferencētais) neapliekamais minimums, kas tiek piemērots atkarībā no tā, cik lielus ienākumus cilvēks konkrētajā gadā saņēmis, deklarācija būs jāiesniedz ļoti daudziem Latvijas iedzīvotājiem.

Par saimniecisko darbību

Saimnieciskās darbības veicējiem šogad noteikts izdevumu ierobežojums, proti, tie nedrīkst pārsniegt 80% no ieņēmumiem. **100% izdevumos var likt tikai:**

1) darba algu un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, to skaitā solidaritātes nodokli, ko saimnieciskās darbības veicējs maksā par saviem darbiniekiem, savu samaksāto sociālo nodokli kā pašnodarbinātajam – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI) 32,15% un 5%;

2) nekustamā īpašuma nodokli;

3) pamatlīdzekļu nolietojumu, ko aprēķina saskaņā ar Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likuma 11.5 pantu un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību;

4) kompensācijas irniekiem par dzīvojamu telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālremontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

Tādējādi atšķirībā no SIA, kas maksās nodokli no dividendēm, saimnieciskās darbības veicējs maksās nodokli no sava ienākuma (peļņas).

Obligātais nodoklis ir 50 eiro, ja nav maksātas Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI).

Saimnieciskās darbības izdevumos nedrīkst likt reprezentācijas izdevumus, jo, saskaņā ar jauno Uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) likumu, tie uzskatāmi par izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību.

Uzņēmumiem ir noteikts ierobežojums 5% apmērā, ko aprēķina no iepriekšējā gada darbiniekiem noteiktās bruto darba algas.

Ja saimnieciskās darbības veicējam ir darbinieki, tad tas var piemērot UIN likuma normas, ja nav – reprezentācijas izdevumi būs uzskatāmi par tādiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību.

Pastāv tomēr daudz pretrunu saistībā ar UIN likumu. Tādēļ visiem interesentiem iesakām detalizēti iepazīties ar šā likuma 8. pantu.

Attaisnotie izdevumi, dividendes un neapliekamais ienākums

Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un izglītības

pakalpojumiem noteikts ierobežojums – 600 eiro uz vienu cilvēku.

Turklāt visiem medicīnas pakalpojumiem ir ierobežojums, un klāt vēl nāk izdarītie ziedojumi sabiedriskā labuma organizācijām, budžeta iestādēm un politiskajām partijām. Tas vēl nav viss – izdevumus var pārņest tikai uz trim gadiem.

Un vēl – attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 50% no maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma (apliekamais ienākums ir alga vai citi ienākumi minus sociālās iemaksas, minus neapliekamais minimums, minus atvieglojumi, minus attaisnotie izdevumi).

Tātad, ja apliekamais ienākums pēc VSAOI, neapliekamā minimuma un atvieglojumu atskaitīšanas ir 1000 eiro, attaisnotajos izdevumos var iekļaut 500 eiro.

Deklarācija jāiesniedz visiem, kam ar nodokli neapliekamais ienākums gadā pārsniedz 4000 eiro.

Neapliekamo ienākumu veidi ir aprakstīti likuma Par iedzīvotāju ienākuma nodokli 9. pantā.

Tie, kas saņem dividendes, iesniedz deklarāciju un norāda tās kā ar nodokli neapliekamus ienākumus D1 pielikumā. Jo uzņēmums, kas izmaksā dividendes, paziņojumu VID par fiziskās personas ienākumu vairs nesniegs.

Tādējādi katram pašam būs jānorāda deklarācijā, cik lielu ienākumu tas saņēmis dividendžu veidā.

Ja dividendes saņemtas no ārvalstīm, arī tās ir jādeklarē, bet nav jāmaksā nodoklis, ja tas samaksāts ārvalstīs kā uzņēmumu ienākuma nodoklis jeb iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ja nodoklis ārvalstīs nav maksāts, jāmaksā 20%, deklarējot to kā kapitāla pieaugumu.

Vēl citi neapliekamā ienākuma veidi

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek arī vēl daudzus citus ienākuma veidus. Nosauksim tikai aktuālākos:

☐ apdrošināšanas atlīdzības;

☐ apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaiemes gadījuma vai slimības dēļ;

☐ papildpensijas kapitāls, kas veidojies no pašas fiziskās personas veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos.

Izložu un azartspēļu laimestus neapliek ar nodokli, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 eiro.

Jādeklarē arī mantojuma rezultātā gūtie ienākumi. Ja mantojums sastāv no kustamas lietas un skaidras naudas 15 000 eiro, tad notārs par to ziņo Valsts ieņēmumu dienestam (VID). Notārs VID ziņo arī par darījumiem, nostiprinot īpašuma tiesības zemesgrāmatās saistībā ar privātā kārtībā noslēgtu darījumu, ja skaidrā naudā pirktas nekustamās īpašums par 10 000 eiro vai vairāk.

Arī uzturņa (alimenti) ir jādeklarē.

UZZIŅA

Plašāk par visiem noteikumiem var izlasīt likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.

Šogad iespēja izveidot oficiālu e-adresi

Sākot ar 2019.gadu, iedzīvotāji un juridiskās personas aicināti pieteikties oficiālajai e-adresei valsts pārvaldes pakalpojumu portālā *Latvija.lv*. Aktivizējot e-adresi, lietotājs saņems visas tās ziņas no valsts un pašvaldību iestādēm, kuras agrāk tika sūtītas pa pastu uz deklarēto adresi.

Elektroniskā adrese jeb e-adrese ir drošs saziņas veids cilvēkiem ar valsti (iedzīvotāja un uzņēmēja digitālā pastkastīte), kā arī vienota saziņas platforma visām valsts iestādēm. E-adreses risinājumu var pielīdzināt jau ierastajai internetbankai – slēgtā vidē, vienotajā valsts pārvaldes pakalpojumu portālā *Latvija.lv*, ikvienam e-adreses lietotājam būs pieejams personalizēts un drošs konts, kas nodrošinās oficiālo ziņojumu sūtīšanu, saņemšanu un glabāšanu.

E-adrese risinās būtiskus jautājumus, piemēram, to, ka vairāk nekā 70 tūkst. Latvijas iedzīvotāju nav fizisku pastkastīšu, cilvēkiem bieži atšķiras deklarētā un reālā dzīvesvieta, kā arī liels skaits Latvijas valstspiederīgo ilgstoši uzturas ārvalstīs. E-adrese neaizstās e-pastu – informāciju par ziņojuma ienākšanu e-adresē varēs saņemt uz savu norādīto e-pasta adresi. Ņemot vērā, ka ne visur ir nodrošināta vides

pieejamība, arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pateicoties e-adresei, saziņa ar valsti kļūst ērtāka.

Iedzīvotājiem e-adreses lietošana ir brīvprātīga, to var izveidot jebkurā laikā portālā *Latvija.lv*. Savukārt juridiskās personas, tostarp Uzņēmumu reģistrā reģistrēti komersanti, biedrības, nodibinājumi, arodbiedrības, politiskās partijas, reliģiskās organizācijas u.c. šobrīd e-adresi var lietot brīvprātīgi, bet no 2020.gada sākuma tā būs obligāta. Rezerves karavīriem e-adrese obligāta ar šī gada 1. februāri. Šobrīd e-adresei jau pieslēgušās 2500 valsts iestādes, kā arī teju 800 fiziskās un juridiskās personas. Kopumā e-adreses sistēmā nosūtīti jau vairāk nekā 130 tūkstoši ziņojumu. Izveidot e-adresi var portālā *Latvija.lv*, izmantojot identifikācijas rīkus – personas apliecību (eID), drošu elektronisko parakstu un mobilo lietotni “eParaksts mobile”. Gadījumā, ja jums ir eID karte, bet esat aizmirsuši piekļuves kodus vai nav e-paraksta, tad nav jāizgatavo jauna karte! Jādodas uz tuvāko Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes filiāli, kur pāris dienu laikā jums atjaunos gan piekļuves kodus, gan e-parakstu. Būtiskākos jautājumus par e-adresi var noskaidrot vietnes *Mana.latvija.lv* sadaļā “E-adrese”.

Skolu dzīve

Rekavas vidusskolas Žetonu vakars - skaists piedzīvojums

*Iet laiks, bet mēs paliekam tādi kā esam,
Jo citādi nespējam, negribam būt.
Starp mums ir šis dīvainais likteņa sūtnis,
Kas ved mūs, kas ved mūs uz satikšanos.*

Ar šiem Andra Eriņa dziesmas "Likteņa sūtnis" vārdiem Rekavas vidusskolas 12.klase aicināja skolas absolventus, vecākus, skolas darbiniekus, skolotājus, radus un draugus, lai kopā nosvinētu Žetonu vakaru.

Žetonu vakaru atklājot, skolas direktore Aina Golubeva pastāstīja par skolas ikdienu, skolēnu sasniegumiem. 12.klasei direktore veltīja daudz labu vārdu un nolēgumā teica: "Nav svarīgi, vai savu šodien saņemto skolas žetonu jūs nēsāsiet kā gredzenu, nozīmīti vai piespraudi, bet svarīga ir tā apziņa, ka jūs vienmēr būsiet piederīgi Rekavas vidusskolai."

Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs un Šķilbēnu pārvaldes vadītājs Andris Mežals bija ieradušies ar pārsteigumu – pašiem 12-tajiem vajadzēja izlozēt, kādu dāvanu saņems. Bija četri intriģējoši piedāvājumi, bet izlozēts tika visekstrēmākais – brauciens ar kanoe laivām maršrutā Līgatne – Sigulda un romantisks vakars Gaujas krastā Siguldā.

Arī šogad, saglabājot skolas tradīcijas, īpaši tika aicināti tie absolventi, kuri skolu pabeiguši pirms 5, 10, 15 .... gadiem. Vecākie šī vakara jubilāri svinēja 65 gadus kopš skolas absolvēšanas. Pavisam tika ielūgtas 16 jubilejas klases un to audzinātāji. Ieradušies bija gandrīz visu gadu jubilejas pārstāvji, izņemot 1994.gada absolventus.

Žetonu vakars mūsu skolā ir ļoti sena tradīcija, tāpēc jautājām mūsu ciemiņiem, vai atceras, kā tam gatavojās, kur un kā tas notika. Sākotnēji Žetonu vakars noticis vecajā kultūras namā, jo tur ir bijusi lielāka skatuve, tad aktu zālē, kas atradās tagadējā sporta nama vietā. Kad aktu zāle nodega, vairākus gadus šo pasākumu svinēja skolas ēdamzālē, tad sporta namā... Pēdējos gados žetonu saņemšanu svinam kultūras centrā "Rekova".

Pats pasākums noticis dažādi - sākumā ir gatavoti priekšnesumi, tad ir bijis kāds laika periods, kad iestudētas izrādes, vēlāk gatavoti nopietnāki koncerti. 1994.gada

absolventi ir aizsākuši tradīciju nosaukt jubilejas izlaidumu absolventu vārdus un aicina tos iznākt priekšā. Paldies skolotājam Liliozai Dortānei un Birutai Strapcānei, jubilejas klašu audzinātājam Aina Cibulei, Ilzei Maksimovai, Natālijai Kaņepei, Ilzei Saidānei, Anitai Pužulei, absolventēm Emeritai Linnasei, Sņežanai Pundurei un pārējiem absolventiem par atmiņu stāstījumiem, no kuriem uzzinājām gan par kaimiņu skolu savstarpējo ciemošanos, gan par klašu gatavošanos šim skolas lielākajam pasākumam. 12.klase saņēma daudz uzmundrinošu vēlējumu. Īpašs bija 1969.gada absolventes Annas Lipšānes veltījums – dzejolis "Par laimi".

Abiturientu sagatavotais koncerts bija veltījums skolas ciemiņiem. Tā gaitā varējām dzīvot līdz Latgales babiņu piedzīvojumiem, just līdzīgi putnu pārdzīvojumiem, skatīties enerģiskas dejas un klausīties vienmēr populārās latviešu dziesmu melodijas. Katrai klasei ir kāda mīļa pašu izvēlēta dziesma, un šī gada abiturienti par savējo izvēlējās Arņa Medņa dziesmu "Es gribu kā bērns vēl just".

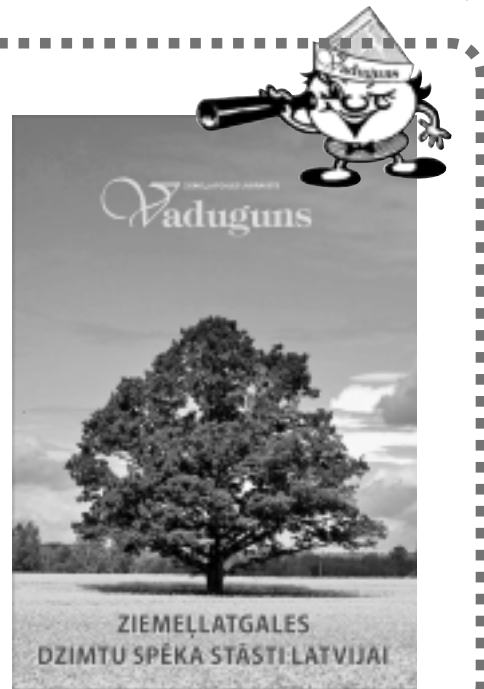

Lieli pasākumi var izdoties tad, ja ir vienotības un kopības sajūta. Domāju, ka 12.klase gatavošanos žetonu laikam, pašu skaisto pasākumu un tajā piedzīvotās emocijas atcerēsies arī pēc 5, 10 un vairāk gadiem.

A.KEIŠA, Rekavas vidusskolas 12.klases audzinātāja

Redakcijas reklāmas daļā iespējams iegādāties "Vaduguns" izdoto kalendāru 2019. gadam un "Ziemeļlatgales dzimtu spēka stāsti Latvijai"

Veiksmes prognoze

5.februāris. Cerīgajā otrdienā sajutīs, ka naktī noticis brīnums – pie mums atskrējis Cūkas gads. Tāpēc šodien var sākt ko plānot vai doties ceļā, vai arī komandējumā. Pirms tam gan apbruņojies ar sniega lāpstu, trosi, smilšu spaini un rezerves riepju. Nevar zināt, kas tev var noderēt. Jo īpaši cerēt uz garāmbraucošo palīdzību šodien nevajadzētu pat tad, ja tu esi satriecoša blondīne mini svārkos. Jo lielākā daļa šoferu uzskatīs, ka katrai (-am) savas problēmas jārīšina pašai (-am).

6.februāris. Neveiksmīgajā trešdienā dažādas ķibelītes var notikt gan tev, gan man. Bet tā kā tu esi brīdināta (-s), tātd gatava (-s) dažādiem *fors mažor* apstākļiem: gan sniegam, gan ledum, gan lietum vai pat pārkonam no debesīm vai no priekšniecības puses. Galvenais – nespļaut pret vēju. Tas ir nerunāt preti un no sīka strīda neizprovocēt konfliktu, kas var līdzināties 3.pasaules karam. Tātd šodienas devīze: klusēšana – zelts, runāšana – sudrabs.

7.februāris. Neitrālajā ceturtdienā tāpat čubināsimies ap iesāktajiem darbiņiem. Ja nu kādam ir paveicies un ir brīvdiena, tad, aidā, pēc lielās zives. Balvu vai Peipusa ezers - lai paliek tavā ziņā. Bet lomi šodien tiešām būs vareni. Dodoties uz darbu vai zvejā, neaizmirsti, ka šodienas jūtīgās vietas ir endokrīnā sistēma, kā arī aknas, plaušas, pēdas, cipsas, saites. Tad nu noderēs cimdi, zeķes, ausainīte. Nu ar to kokteilīti gan uzmanīgi – tas var sasildīt, bet nepatikt tavām aknām un ceļu policistiem.

Pareģe Ilga * Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

T 6.	C 7.	Pk 8.	S 9.	Sv 10.	P 11.
+1	0	-1	-1	+1	+3
-3	-2	-5	-6	-2	+1
Maksimālais vēja ātrums, m/s					
12	10	10	7	13	11
Nokrišņi, mm					
2,6	0,4	0	0,7	0,8	0,8

Gismeteo.Jaunumi.

Apsveikumi

Katru rītu sagaidīt ar prieku,
Katru vakaru - ar gandarījumu,
Būt drošam par rītdienu,
Būt veselam un laimīgam katru dienu.

Mīļi sveicam **Aināru Škaparu** 50 gadu jubilejā!
Krustmātes ģimene un Bronža

Caur katru Tavu dzīves dienu
Lai saules dzīpariņš ir vīts,
Lai laime, veselība, veiksmē
Un prieks iet visās gaitās līdz.

Mīļi sveicam **Aināru Škaparu** 50 gadu jubilejā!
Lucija, Rimants

Piedāvā darbu

Z/S "Dzirnas",
reģ.Nr. 42401019263,
vajadzīgi STRĀDNIEKI mežā.
Darba samaksa - pēc izstrādes.
Tālr. 29105515.

Dažādi

Bez maksas attira lauksaimniecības
zemes no krūmiem.
Tālr. 26211223.

Sestdien Tautas ielā, pretī pirtij,
atrasts mobilais TELEFONS.
Interesēties redakcijā.

Pērk

SIA "CĒSU GAĻAS KOMBINĀTS"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 ● 25573447 ● 29172343

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparsrade.lv

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
**liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus.** Samaksa tūlītēja.
Svāri. Tālr. 28761515.

SIA RENEM
iepērk
**jaunlopus,
liellopus, aitas.**
ELEKTRONISKIE SVARI.
Paaugstinātas cenas!
Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29996309, 26447663,
29485520 vai pa e-pastu:
siarenem@inbox.lv

SIA "AIBI"
iepērk
**liellopus,
jaunlopus,
teļus, jērus.**
Augstas cenas.
Tūlītēja samaksa. Svāri.
Tālr. 20238990.

SIA "SENDIJA" pastāvīgi iepērk
lapu, skuju koku taru, malku.
**ZARUS ŠĶELDOŠANAI (svaigā
griezutus, ar lapām, zaļām
skujām).**
Tālr. 29495199, 29183884.

Pērk mežus, cirsmas.
Tālr. 29419597.
Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
Tālr. 27876697.

iepērk zarus šķeldošanai.
Tālr. 29199067.

Pērk traktoru T-16, T-25, T-40,
MTZ52/80/82, agregātus un traktora
piekabes. Tālr. 25567444.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus.
BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939.

Pērk apaugumus.
Tālr. 26211223.

Pērk šķūnīti mopēdam centrā.
Tālr. 25428595.

Mums palikuši tavi vārdi,
Mums palikusi tava sirds.
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Laicānu ģimenei un tuviniekiem,
pa sniegbalto taku mūžībā pavadot
mīļo **OPAPIŅU.**

Diāna, Sintija, Madara V., Ludmila un
Švarcu ģimene

Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdiņa nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.

(V.Kokle-Liviņa)
Pavadot **MĀMIŅU** mūžībā, mūsu
klusa līdzjūtība **Tev, Einār, un
Taviem mīļajiem.** Lai mūsu
līdzjūtības vārdi palīdz pārdzīvot šo
skumju brīdi. Domās māmiņa būs
vienmēr pie jums, jo mātes mīlestība
ir nemirstīga.

Tavi bijušie klasesbiedri un
audzinātāja Rekavas vidusskolā

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīlas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.

Dalām sāpju smagumu un izsakām
patiesu līdzjūtību **sievai Antoņinai,
meitai Allai, mazmeitām, pārējiem
tuviniekiem,** pa balto sniega taku
mūžībā pavadot
VASILIJU ANTONOVU.

Mājas iedzīvotāji

Mājup nevedis vairs tevi ceļš,
Salūzis tavs dzīves tilts.
Šodien ardievas tev sakām,
Lai tev viegla kapu smiltis.

Kad pa baltu, sniegotu taku devies
mūžībā **VIKTORS KUĻA,** izsakām
vispatiesāko līdzjūtību **Nadeždai
Polosinai.**

Viļakas sociālās aprūpes centra
darbinieki

Aiziet māte to celiņu,
Skujiņām(i) nokaisītu;
Sēd Laimiņa gaidīdama
Pašā skuju galīnā.

Izsakām līdzjūtību **Jurim
Prancānam, MĀTI** aizsaulē
pavadot.
Folkloras kopa un kapela "Egle"

Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirnu māmuliņi,
Apsēd viņu silti, silti
Savām skuju villainēm.

(Latv.t.dz.)
Skumju brīdi izsakām visdziļāko
līdzjūtību **Jurim Prancānam ar
ģimeni un tuviniekiem, MĀTI,
VIRAMĀTI** mūžības ceļā pavadot.

Viļakas novada dome

Līdzjūtības

Dvēselīte dodas dusēt,
Sāpēs nogurusi klusi.
Klusītēm tā dzivojusi,
Gaismu apkārt starojusi.

(R.Luginska)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Valdim
un Jurim Prancāniem** sāpju brīdi,
kad mīļā **MĀMULĪTE** jāgulda kapu
kalniņā.
Kuduri, Skotki, I.Ziemele

Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne,
Debesu plašumos mīt.
Ne zināt mums stundu, ne brīdi,
Kad dziestoša lejup tā krīt.

Izsakām līdzjūtību **Andim ar
ģimeni, SIEVASMĀTI, MĀMIŅU,
VECMĀMIŅU** kapu kalnā pavadot.
"Joker" Kalna ielas kolektīvs

Lēni, lēni, klusi, klusi
Nu tu aizej dusēt, māt.
Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tevi modināt.

(Latv.t.dz.)
Lai klusa un patiesa līdzjūtība palīdz
pārvarēt atvadu sāpes **Inārai Ošai-
Salmanei,** pavadot **MĀMIŅU**
mūžības ceļā.
Pastare, Bērziši, Seikstule

Aizsnieg skuju klātā taka,
Sniegš vēl snieg un snieg...
Tev zem baltās sniega segas
Dzīji, dzīji jāaizsnieg.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu
meitai Inārai Ošai-Salmanei,
pavadot mīļo māmiņu
PALMIRU OŠU mūžības ceļā.
Balvu ēdnīcas Nr. 1 bijušie darba
kolēģi

Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.

Mūsu patiesa līdzjūtība **Inārai Ošai-
Salmanei, MĀMIŅU** zemes klēpī
guldot.
"Balvu un Gulbenes slimnīcu
apvienība"

Lēni, lēni, klusi, klusi
Nu tu aizej dusēt, māt.
Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tevi modināt.

Izsakām patiesu līdzjūtību **Inārai
Ošai-Salmanei ar ģimeni,
MĀMIŅU** mūžībā pavadot.
Avotiņu ģimene, Sarmīte L.

Mana mīļa māmuliņa,
Mūža miegu aizmigusi.
Izsakām līdzjūtību **meitai Inārai ar
ģimeni,** mīļo māmiņu **PALMIRU
OŠU** mūžības ceļā pavadot.

Kaimiņi Teātra ielā 6: Fogelji, Činguļi,
Žuki, Zālīte

Teiksim ardievas māmuļai sirmajai,
Kas soļiem tik gaišiem gāja,
Kas bērniem un mazbērniem klusi
Mīļus vārdus kā dimantus krāja.

Izsakām patiesu līdzjūtību
**Edmundam, Inesei, Kārlim un
Pēterim,** pavadot mīļo **MĀMIŅU,
VIRAMĀTI, VECMĀMIŅU** mūžības
ceļā.
Toku ģimene un Ināra

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
(J.Silazars)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
tuviniekiem, pavadot mūžībā
TAMĀRU GORBAČU.
Bijušie darba kolēģi: T.Ivanova,
E.Sprudzāne, Ņ.Urtāne,
S.Leišavniece, T.Nikandrova

Var nemanot pienākt salna,
Kad ziedi kā sniegpārslas birst.
Nav sacīts - cik dzīve ir gara,
Tās pavediens pēkšņi var irt.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
bērniem, mazbērniem, māsām,
pavadot **TAMĀRU GORBAČU**
mūžības ceļā.
Bērzpīlas ielas 14.mājas
3.iecejas kaimiņi

Tu esi katram viena, tomēr tikai
vienu,

Pie kuras kā pie saules bērni turas
klāt
Un tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām
birstot,
Uz mūžu smagai zemei tevi atdot,
māt.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Ilutai
Pugačai, MĀMIŅU** mūžībā pavadot.
Bērzpīlas pasta kolektīvs

Tavai piemiņai, māt, es plaucēju
vārdus -
Tos mīļos, bet nepateiktos, sevi
glabātos.

Tavai piemiņai, māt, pie katra vārda
Tevis likšu savu mīlestību klāt.
(V.Kokle-Liviņa)

Dalām sāpju smagumu un izsakām
patiesu līdzjūtību **Ilutai Pugačai un
tuviniekiem,** mīļo **MĀMIŅU**
mūžības ceļā pavadot.
Kaņķu un Kalnēju

Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.

Skumju brīdi izsakām visdziļāko
līdzjūtību **Ivetai ar ģimeni,** pavadot
mūžībā vīramāti, māti, vecmāmiņu
ŅINU NAGLI.
Krišjāņu filiāles kolektīvs

Pa balto sniega taku projām aiziet
cilvēks,
Tik grūti noticēt, ka viņš vairs
nepārnāks.

Vien paliek pēdas sniegā, kāda
klusa dziesma
Un gaišas, mīlas, siltas atmiņas.

Lai klusa un patiesa līdzjūtība palīdz
pārvarēt sāpju smagumu **dēlam ar
ģimeni,** mammu, mūsu skolotāju
ANITU LEPNI mūžībā pavadot.
Rekavas vidusskolas 1981.gada
absolventi

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NOREĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVS** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE **S.GUGĀNE** - T.64522126
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - **64520961**

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: **vaduguns.lv**
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3115

ŽURNĀLISTI
26555382